

គោលនិទ្ទេសស្តីពីប្រវត្តិសាស្ត្រនៃព្រះគម្ពីរ

ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃសញ្ញាចាស់

(ការលាតត្រដាងសម្ព័ន្ធមេត្រីនៃសេចក្តីសន្យារបស់ព្រះជាម្ចាស់)

ថ្នាក់ខ្ពស់ (កំរិត ៣)

ភាគទី ១

រៀបរៀងដោយលោកគ្រូគង្វាល ចន អា. ហ៊ុន
ត្រួតពិនិត្យដោយលោកគ្រូគង្វាល ជេ. ជេ. លិម

អារម្ភកថាអ្នកនិពន្ធ

ចំណុចសំខាន់នៃសៀវភៅនេះ ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ ដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរលោកុប្បត្តិ ៣:១៥ ដែលជាសេចក្តីសន្យាដើម វាគឺជាការជូនដំណឹងមុនគេ អំពីសេចក្តីសន្យានៃដំណឹងល្អ ហើយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរនៃសម្ព័ន្ធមេត្រីចាស់ទាំងអស់ ជាការលាតត្រដាងអំពីសេចក្តីសន្យានោះ។

ហេតុដូច្នោះហើយ បានជាយើងធ្វើការបែកចែកជាច្រើនសម័យកាល ដោយចាប់តាំងពីកំណើតពីភពលោកមកទល់នឹងព្រះយេស៊ូគ្រីស្ទ គឺមានរហូតទៅដល់ ៥សម័យកាលឯណោះ។

នៅទីបញ្ចប់នៃសម័យកាលនីមួយៗ គឺសុទ្ធតែទទួលបានជ័យជំនះដ៏ត្រចះត្រចង់សំរាប់ពួកជំនុំ ក្នុងការសំរេចតាមសេចក្តីសន្យានោះទាំងអស់។

ជ័យជំនះទាំង៥នោះរួមគឺមាន៖ ជ័យជំនះលើទឹកជំនន់ ជ័យជំនះលើការឆ្លងកាត់សមុទ្រក្រហម ជ័យជំនះរបស់ស្តេចដាវីឌ ដែលបានឈ្នះលើខ្មាំងសត្រូវទាំងអស់ក្នុងទឹកដីសន្យា ដោយបូករួមនឹងសេចក្តីសុខសាន្ត និងភាពចម្រុងចម្រើនក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទសាឡាម្ម័នផងដែរ ជ័យជំនះដោយបានរួចពីទាសភាពនិងជ័យជំនះនៃកំណើតរបស់ព្រះយេស៊ូគ្រីស្ទ។ ចំណែកឯជ័យជំនះទី៦វិញ គឺត្រូវបានគេរៀបរាប់នៅក្នុងដីប្រវត្តិនៃព្រះគម្ពីរសម្ព័ន្ធមេត្រីថ្មី ដើម្បីសំដែងពីសិរីរុងរឿងចំពោះការយាងមករបស់ព្រះគ្រីស្ទ នៅថ្ងៃចុងក្រោយបង្អស់ដើម្បីនឹងបានសំរេចបានទៅដល់ថ្ងៃបុណ្យឈប់សំរាក ដ៏នៅអស់កល្បជានិច្ចវិញ។

យើងបានគូសបញ្ជាក់នូវសេចក្តីពិតនៃអត្ថបទគម្ពីរអំពីសម័យកាលនិមួយៗផងដែរថា ចំពោះសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់យើង ព្រះជាម្ចាស់នៅតែស្មោះត្រង់ ចំពោះព្រះបន្ទូលសន្យារបស់ទ្រង់ជានិច្ចបើទោះបីជារឿយៗមានពួកជំនុំរបស់ទ្រង់ខ្លះ បានវែកញែកបរិហារថា ព្រះបន្ទូលសន្យាទាំងនោះគ្មានសេចក្តីពិតយ៉ាងណាក៏ដោយ។

សៀវភៅកិច្ចការត្រូវបានតាក់តែងរចនាឡើង ដើម្បីជួយឲ្យកុមារអាចធ្វើការដោយខ្លួនឯង ដែលមាននៅក្នុងសេចក្តីពិតសំរាប់ឲ្យគេតាំងចិត្តនឹងទន្ទេញឲ្យបានចងចាំ។

យើងប្រាថ្នាចង់ស្គាល់នូវការណែនាំពីជីវប្រវត្តិនៃព្រះគម្ពីរសម្ព័ន្ធមេត្រីចាស់ របស់លោក **Rev. G. M. Ophoff** ដែលជាសាស្ត្រាចារ្យផ្នែកខាងទេវសាស្ត្រ នៅក្នុងសាលារបស់ពួកជំនុំកំណែទម្រង់ និងកាយប្រូតេស្តង់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក គឺជាការណែនាំមួយ ប្រកបដោយការជំរុញទឹកចិត្តដល់យើង សំរាប់ការចងក្រងសៀវភៅសំនួរចំលើយពីគោលជំនឿ បែបជាលក្ខណៈធម្មជាតិមួយនេះ ហើយបានបង្កើតមូលដ្ឋានជារូបរាងឡើងសម្រាប់ទ្រទ្រង់ដល់ការណែនាំ ដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅសំនួរចំលើយនេះ។

សូមឲ្យសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់ព្រះជាម្ចាស់យើងបានប្រទានពរចំពោះការណែនាំ ដែលបានផ្តល់ជូននូវការប្រើប្រាស់សៀវភៅសំនួរចំលើយនេះ សំរាប់ឲ្យសម្ព័ន្ធមេត្រីយុវជនរបស់យើងរៀនស្រឡាញ់សេចក្តីពិតទាំងអស់នោះ “ដូច្នោះមិនមែនសំរេចនឹង

អ្នកណាដែលចង់បាន ឬនឹងអ្នកណាដែលខំរត់តាមនោះទេ គឺ
ស្រេចនឹងព្រះដែលមានសេចក្តីមេត្តាករុណាវិញ។ (រ៉ូម ៩:១៦)

លោកគ្រូគង្វាល ចន អ. ហ៊ុន, ១៩៦១

ការប្តូរជាអ្នកកែសម្រួល

សៀវភៅនេះ (បោះពុម្ពនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣) ត្រូវបាន
បោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយចេញ ពីអ្វីដែលមានក្នុងការប្រើប្រាស់តាម
រយៈពេល:PRCក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិកសំរាប់៤៩សតវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ។

មានកំហុសខ្លះៗនៃការសរសេរ និងកំហុសផ្សេងៗទៀត
ត្រូវដកចេញ ហើយមានសំនួរចំលើយខ្លះៗទៀតក៏ត្រូវកែរតំរូវ
ឡើងវិញដែរ ដើម្បីអោយមានភាពងាយស្រួលជាងមុន សំរាប់
កុមារបានចងចាំដោយគ្មានភាពស្មុគស្មាញ លើសៀវភៅនេះ។
ខគម្ពីរចងចាំ (មកពី **Scottish Psalter**) ត្រូវបានដាក់បញ្ចូល
ទុកសំរាប់ជាអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម ចំពោះអស់អ្នកដែលមិនធ្លាប់
ទន្ទេញព្រះគម្ពីរទំនុកដម្តើងនៅឡើយ។

សៀវភៅនេះគឺជាផ្នែកទីបី នៅក្នុងសៀវភៅសំនួរចំលើយ
នេះ។ មាតាបិតា និងអាណាព្យាបាលជាច្រើនបានកត់សំគាល់
ឃើញថា វាបានធ្វើឲ្យមានភាពរីកចំរើនយ៉ាងស៊ីជម្រៅ ហើយក៏
នៅមានការលំបាកខ្លះៗនៅលាយឡំគ្នានឹងការបង្កើនសមត្ថភាព
របស់កុមារផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងក៏ដោយ មានកុមារមួយចំនួន
អាចស្វែងរកឃើញដោយខ្លួនឯង និងអាចធ្វើអោយបានដូចគ្នា
ជាងមុនទៅនឹងសំនួរទាំង១០ហើយនឹងខគម្ពីរចងចាំ។ ប្រសិន
បើមានករណីបែបនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តចំពោះមាតាបិតាទាំង
អស់ផ្តល់ឱកាស ឲ្យពួកគេទន្ទេញសារឡើងវិញ **Westminster
Shorter Catechism** ក្នុងការប្រៀបធៀបទៅនឹងកំរិតសិក្សា
ក្រោយៗបន្ទាប់ទៀត។

សូមព្រះជាម្ចាស់ប្រទានពរដល់ការខិតខំប្រឹងប្រែងដ៏ទន់
ខ្សោយរបស់យើង ដើម្បីនាំឲ្យកុមារៗទទួលបានការយកចិត្តទុក
ដាក់ពីពួកយើង ដោយយោងទៅតាមភាពចាំបាច់នៃសម្ព័ន្ធមេត្រី
របស់យើង។

លោកគ្រូគងារល លេ. លេ. លិម, ២០១១

**Bible History Catechism-Old Testament History
(The Unfolding of God's Covenant Promise)
(Seniors-Book 1/2)**

By Rev John A Heys edited by J.J.Lim
With invaluable contributions by Ps David Higgs

Original version by Rev John A Heys is property of the Protestant
Reformed Churches Of America
J.J.Lim edited version ©2011 by Pilgrim Covenant Church.

Khmer Language version © Gratia Dei Sola Media

Published by Gratia Dei Sola Media
Blk 2033b, Henderson Road, #07 -07, Singapore 159546.
Website: www.gdsmedia.org
Email: gdsmedia.sg@gmail.com

All rights reserved Printed in Singapore

សម័យកាលទី ១

ចាប់តាំងពីការបង្ករបង្កើតរហូតមកទល់នឹងជ័យជំនះ
ក្នុងសម័យកាលទីកំណត់

មេរៀនទី ១

ព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកបង្កើតអ្វីៗទាំងអស់

១. ការដកស្រង់ខគម្ពីរដំបូងបង្អស់នៃព្រះគម្ពីរសម្ព័ន្ធមេត្រីចាស់ ។
“កាលដើមដំបូងឡើយ ព្រះបានបង្កើតផ្ទៃមេឃនិងផែនដី”។
(លោកុប្បត្តិ ១:១)

២. ហេតុអ្វីទើបព្រះគម្ពីរយើងមានសារៈសំខាន់ ដោយចាប់ផ្តើមពី
ខគម្ពីរមួយនេះ?
“ពីព្រោះខនេះបានបង្រៀនយើងថា ព្រះជាម្ចាស់គឺមានតាំងពី
អស់កល្បមកម៉្លេះ ហើយគ្រប់អ្វីៗទាំងអស់ គឺកើតមកដោយ
សារទ្រង់ ទាំងរបស់មើលឃើញ និងរបស់មើលមិនឃើញ”។
(ទំនុកដំកើង ៩០:២)

៣. តើព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតអ្វីទាំងអស់មកយ៉ាងដូចម្តេច?
“ត្បិតទ្រង់គ្រាន់តែមានព្រះបន្ទូល នោះក៏កើតមានដូច្នោះ ទ្រង់
បង្គាប់នោះក៏មាននៅ”។ (ទំនុកដំកើង ៣៣:៩)

៤. ហេតុអ្វីបានជាព្រះជាម្ចាស់បង្កើតគ្រប់អ្វីៗទាំងអស់នោះមក?
“ព្រះជាម្ចាស់បង្កើតអ្វីៗទាំងអស់មក ដើម្បីជាសិរីល្អដល់ព្រះ
នាមទ្រង់”។ (វិវរណៈ ៤:១១)

៥. តើចំណុចសំខាន់អ្វីដែលយើងបានអានពីការបង្កើតមនុស្ស
ដំបូងបង្អស់?

បទគម្ពីរបានអោយយើងដឹងថា “ព្រះជាម្ចាស់បង្កើតមនុស្សមក
អោយចំនឹងរូបអង្គទ្រង់”។ (លោកុប្បត្តិ ១:២៧)

៦. តើមនុស្សត្រូវបានបង្កើតមកដោយមានភាពខុសគ្នាប្លែកពីអ្វីៗ
ដែលមាន នៅលើផែនដីមែនឬ ?

មែនហើយ មនុស្សត្រូវបានបង្កើតមកដូច្នោះ ដើម្បីអោយគេ
អាចស្គាល់ទ្រង់ និយាយជាមួយទ្រង់ និងស្រឡាញ់ទ្រង់។
(លោកុប្បត្តិ ២:៧^១)

៧. តើព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតមនុស្សមកយ៉ាងដូចម្តេច?

“ព្រះយេហូវ៉ាដ៏ជាព្រះ ទ្រង់យកធូលីដីមកសួនធ្វើជាមនុស្ស
ទ្រង់ផ្គុំខ្យល់ដង្ហើមដីវិកបញ្ជូលទៅក្នុងរន្ធច្រមុះនោះ ក៏ត្រឡប់
ជាមានព្រលឹងរស់ឡើង”។ (លោកុប្បត្តិ ២:៧)

៨. តើទំនាក់ទំនងរបស់អ័ដាម ជាមួយនឹងអ្វីៗដែលមាននៅលើ
ផែនដីមានលក្ខណៈដូចម្តេច?

គាត់ គឺជាស្តេចលើអ្វីៗដែលមាននៅលើផែនដី បន្ទាប់ព្រះជា
ម្ចាស់។ (លោកុប្បត្តិ ១:២៦, ទំនុកដំកើង ៨:៦-៨)

៩. តើអ័ដាមបានអាស្រ័យរស់នៅឯណា?

គាត់បានអាស្រ័យនៅក្នុងសួនច្បារអេដែន ដែលជាទិដ្ឋភាព
មួយនៃនរកស្ថានសួគ៌។ (វិវរណៈ ២២:១-២)

១០. តើដើមឈើអ្វីដែលមាននៅចំកណ្តាលសួនច្បារនោះ?

គឺដើមជីវិត និងដើមដឹងខុសត្រូវ។(លោកុប្បត្តិ ២:១៧, ៣:២៤)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១៤៥:១-៤) ^១ឱព្រះដ៏ជា
មហាក្សត្រនៃទូលបង្គំអើយ ទូលបង្គំនឹងលើដំកើងទ្រង់ ហើយ
នឹងសូមអោយព្រះនាមទ្រង់បានពរអស់កល្បជានិច្ច ^២ទូល
បង្គំនឹងសូមអោយទ្រង់ បានប្រកបដោយព្រះពររាល់ៗថ្ងៃ ព្រម
ទាំង សរសើរដល់ព្រះនាមទ្រង់អស់កល្បជានិច្ច ^៣ព្រះយេហូវ៉ា
ធំប្រសើរ គឺគួរសរសើរយ៉ាងក្រៃលែង ឯសណ្ឋានធំប្រសើរ
របស់ទ្រង់នោះនឹងរកយល់មិនបាន ^៤មនុស្សដំណរមួយនឹង
សរសើរស្នាដៃរបស់ផងទ្រង់ ដល់ដំណរមួយទៀតព្រមទាំង
ប្រកាសប្រាប់ពីការឥទ្ធិប្បឥទ្ធិរបស់ទ្រង់ផង។

មេរៀនទី ២

ព្រះបន្ទូលសន្យាពីដំណើរការ

១. តើព្រះជាម្ចាស់មានព្រះបន្ទូលទៅអ្វីជាមធ្លិចម្តេចខ្លះ ពីដើមដឹង ខុសត្រូវ?

“តែងត្រង់ដើមដឹងខុសត្រូវ នោះមិនត្រូវអោយឯងស៊ីផល ឡើយ ត្បិតថ្ងៃណាដែលឯងស៊ីនោះនឹងត្រូវស្លាប់ជាមិនខាន”។
(លោកុប្បត្តិ ២:១៧)

២. តើអ្វីជាមធ្លិចបានស្តាប់បង្គាប់តាមបញ្ញត្តិរបស់ព្រះជាម្ចាស់ឬទេ?

ទេ! គាត់បានបរិភោគពីផ្លែឈើដឹងខុសត្រូវ ដែលព្រះបាន ហាមព្រោះនាងអេវ៉ាបានប្រគល់អោយគាត់។
(លោកុប្បត្តិ ៣:៦)

៣. តើនរណាបានមកល្បួងនាងអេវ៉ាអោយបរិភោគពីផ្លែឈើ ដែល ព្រះជាម្ចាស់បានហាម?

គឺសាតាំងបានល្បួងនាងដោយបញ្ឆោតនាងថា
“នាងនឹងមិនស្លាប់ជាពិត មែនទេ”។ (លោកុប្បត្តិ ៣:៤-៥)

៤. តើអ័ដាម និងនាងអេវ៉ា ដឹងថាពួកគេនឹងមានទោសដោយសារ
អំពើបាបរបស់ពួកគេដែរឬទេ?

មែនហើយ ពួកគេបានដឹងថាខ្លួននៅអាក្រាត ហើយពួកគេ
បានយកស្លឹកល្ងាមកក្លាស់ធ្វើជាប្រដាប់ប៉ុង។ (លោកុប្បត្តិ ៣:៧)

៥. តើព្រះជាម្ចាស់បានជួយបិទបាំងភាពអាក្រាត របស់ពួកគេ
យ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រះជាម្ចាស់ក៏ធ្វើអារពិស្បែក អោយពួកគេពាក់ដើម្បីបិទបាំង
កាយ។ (លោកុប្បត្តិ ៣:២១)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បានដាក់បណ្តាសារដល់សាតាំងដូចម្តេច?

“អញនឹងធ្វើអោយឯងហើយនឹងស្រ្តី គឺពូជឯងនឹងពូជនាងមាន
សេចក្តីខ្មាំងនឹងគ្នាពូជនាងនឹងកិនក្បាលឯង ហើយឯងនឹងចឹក
កែងជើងគេ”។ (លោកុប្បត្តិ ៣:១៥)

៧. តើអ្វីទៅដែលជាចំណុចសំខាន់នៅក្នុងអត្ថបទគម្ពីរនេះ ?

គឺជាការប្រាប់អោយដឹងថា នោះគឺជាព្រះបន្ទូលសន្យាដំបូង
បង្កប់អំពីដំណឹងល្អ។

៨. តើពូជរបស់ស្រ្តីសំដៅលើ កូនចៅទាំងអស់របស់នាងអេវ៉ាមែន
ទេ?

ទេ! គឺសំដៅទៅចំពោះព្រះគ្រីស្ទ និងអស់អ្នកដែលបានមក
រួបរួមក្នុងព្រះអង្គ។ (កាឡាទី ៣:១៦, អេភេសូរ ៥:៣០, ។ល។)

៩. តើអ្នកណាដែលព្រះជាម្ចាស់ចង់បញ្ជាក់ន័យថា ជាពូជសត្វ ពស់?

គឺទ្រង់ចង់មានន័យថា គឺអស់ពួកអ្នកដែលស្អប់ទ្រង់ និងពួក ជំនុំទ្រង់ ហើយមានកន្លែងខ្លះក្នុងព្រះគម្ពីរហៅថា “លោកិយ”។
(១យ៉ូហាន ៣:១៣)

១០. តើព្រះជាម្ចាស់បានសំរេចតាមព្រះបន្ទូលសន្យា របស់ទ្រង់ យ៉ាងដូចម្តេច?

គឺទ្រង់បានចាត់បញ្ជូនអ្នកសង្គ្រោះ ដើម្បីមកនាំរាស្ត្រទ្រង់ អោយចេញពី អំណាចរបស់សាតាំង។ (រ៉ូម ១៦:២០)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ ទំនុកដំកើង ១៤៥:៥-៦ ^៥ទូលបង្គំនឹង រំពឹងគិតពីប្រទានុភាពដ៏រុងរឿងឧត្តម ហើយពីការអស្ចារ្យរបស់ ទ្រង់ដែរ ^៦មនុស្សទាំងឡាយនឹងថ្លែងពីប្រទិទៃនៃការដ៏គួរស្វែង ខ្លាចរបស់ទ្រង់ ឯទូលបង្គំនឹងប្រកាសពីសណ្ឋានដ៏ធំវិសេសនៃ ទ្រង់ដែរ។

មេរៀនទី ៣
ភាពរីករាលដាលរបស់អំពើបាប

១. តើអ្វីទៅដែលបានក្លាយមកជារឿងធម្មតា ចំពោះកូនដំបូងទាំងពីរដែល ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានអោយ អ័ដាម និងនាងអេវ៉ា? គឺថាការអ៊ុនមនុស្សកំណាច គឺជាពូជរបស់សត្វពស់ ចំណែកអេបិលជាមនុស្សសុចរិតវិញ គឺជាពូជរបស់ស្រ្តីវិញ ។
(១យ៉ូហាន ៣:១២, ម៉ាថាយ ២៣:៣៥)

២. តើអេបិលបានបង្ហាញថាគាត់គឺជាពូជរបស់ស្រ្តីយ៉ាងដូចម្តេច? ដោយសារជំនឿគាត់យកសត្វ មកថ្វាយជាយញ្ញូបូជាដល់ព្រះដែលបានបញ្ជាក់ពីសក្ខីភាពនៃជំនឿរបស់គាត់ក្នុងព្រះគ្រីស្ទ។
(លោកុប្បត្តិ ៤:៤, ហេព្រើរ ១១:៤)

៣. តើការអ៊ុនបានបង្ហាញថាគាត់ជាពូជរបស់សត្វពស់ដូចម្តេច? គាត់មិនអើពើពីការណែនាំរបស់ព្រះ ថាគួរតែថ្វាយបង្គំទ្រង់យ៉ាងណា គាត់បានថ្វាយព្រះនូវផលដុះចេញមកពីដី ហើយគាត់ថែមទាំងបានសំលាប់អេបិល ជាប្អូនដែលស្រឡាញ់ព្រះទៀតផង។ (លោកុប្បត្តិ ៤:៨)

៤. តើសាតាំងមានគោលបំណងដូចម្តេចក្នុងការសំលាប់អេបិល? វាបានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដើម្បីរារាំងការចាប់កំណើតរបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ (លោកុប្បត្តិ ៣:១៥, ១យ៉ូហាន ៣:១២)

៥. តើព្រះជាម្ចាស់នឹងបន្តពូជស្រ្តីទៅមុខយ៉ាងដូចម្តេច ក្រោយពី មរណៈភាពរបស់អេបិល?

ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានអោយអ័ដាម និងនាងអេវ៉ាមានកូន ប្រុសដែលកោតខ្លាចព្រះម្នាក់ទៀត ដែលអោយឈ្មោះថា សេត។ (លោកុប្បត្តិ ៤:២៥)

៦. តើការអាក្រក់របស់ពូជសត្វពស់នឹងកើតមានជាថ្មី ម្តងទៀតដែរ ឬទេ?

វាប្រាកដជាកើតមានឡើងជាថ្មីទៀតមិនខាន ការអាក្រក់របស់ មនុស្ស មានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងនៅលើផែនដីនេះ។ (លោកុប្បត្តិ ៦:៥)

៧. តើឥទ្ធិពលនៃការអាក្រក់របស់មនុស្សយ៉ាងដូចម្តេច?

ហើយអស់ទាំងគំនិតក្នុងចិត្តរបស់គេ ក៏សុទ្ធតែអាក្រក់ជានិច្ច ដូចច្នោះ។ (លោកុប្បត្តិ ៦:៥)

៨. ការសំគាល់ពីមនុស្សម្នាក់ ក្នុងចំណោមកូនចៅកាអ៊ីនដែល បង្ហាញអោយឃើញថា គាត់គឺជាពូជពង្សរបស់សត្វពស់។

មនុស្សអាក្រក់ ឡាមេកដែលបាននិយាយយ៉ាងក្តេងក្តាងទៅ ប្រពន្ធទាំងពីររបស់គាត់ថាគាត់ត្រូវតែសំឡាប់មនុស្សម្នាក់។ (លោកុប្បត្តិ ៤:២៣)

៩. ការសំគាល់ពីមនុស្សម្នាក់ ក្នុងចំណោមកូនចៅរបស់សេត ដែល
ជាពូជពង្សរបស់ស្រ្តី។

គឺហេណុក ដែលជាអ្នកបានដើរតាមព្រះជាម្ចាស់។

(លោកុប្បត្តិ ៥:២៤)

១០. តើពូជពង្សនៃដំណាររបស់ស្រ្តីបានបំរើព្រះ ដោយកំលាំងគេ
ផ្ទាល់មែនទេ?

ទេ! “ត្បិតគឺព្រះហើយ ដែលបណ្តាលចិត្តអ្នករាល់គ្នាអោយ
មានទាំងចំណង់ចង់ធ្វើ ហើយអោយប្រព្រឹត្តតាមបំណងព្រះ
ទ័យទ្រង់ដែរ”។ (ភីលីព ២:១៣)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ ទំនុកដំកើង ១៤៥:៧-៨ ^៧គេនឹងបញ្ចេញ
សេចក្តីដែលនឹកចាំពី ព្រះហឫទ័យដ៏ល្អប្រសើរ ហើយច្រៀងពី
សេចក្តីសុចរិតរបស់ទ្រង់ ^៨ព្រះយេហូវ៉ាទ្រង់ប្រកបដោយដោយ
មេត្តាករុណា និងអាណិតអាសូរ ទ្រង់យឺតនឹងខ្ចាស់ក៏មាន
សេចក្តីសប្បុរសដ៏ធំទូលាយ។

មេរៀនទី ៤
សេចក្តីសង្គ្រោះនៅក្នុងទូកធំ

១. តើមានពួកជំនុំមានគ្នាច្រើន នៅក្នុងសម័យកាលទឹកជំនន់ទេ?
ទេ! គឺមានតែព្រលឹងមនុស្សនៅរស់ត្រឹមតែប្រាំបីនាក់ប៉ុណ្ណោះ
គឺជាអ្នកដែលជឿ និងស្តាប់បង្គាប់តាមព្រះជាម្ចាស់។
(១ ពេត្រុស ៣:២០)
២. តើលោកណាអេបង្ហាញពីជំនឿរបស់គាត់ដល់អ្នក ដែលមិនព្រម
ជឿតាមពាក្យគាត់យ៉ាងដូចម្តេច?
គឺគាត់បង្ហាញពីជំនឿរបស់គាត់ ដោយការសាងសង់ទូកធំមួយ
តាមដែលព្រះជាម្ចាស់បានបង្គាប់។ (ហេប្រើរ ១១:៧)
៣. តើយើងអានអ្វីខ្លះដែលស្តីពីអំពើអាក្រក់នៃផែនដី នៅក្នុងថ្ងៃ
នោះ?
ពួកគេរស់ក្នុងអំពើបាប ហើយទាំងបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបថែម
ទៀតផង ដោយពួកគេនឹកស្មានថាគ្មានទឹកជំនន់ឡើយ។
(ម៉ាថាយ ២៤:៣៧-៣៩)

៤. តើព្រះជាម្ចាស់ ធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចសំរាប់ពួកជំនុំរបស់ទ្រង់នៅ ក្នុងថ្ងៃនោះ?

ព្រះជាម្ចាស់បានសង្គ្រោះពួកជំនុំរបស់ទ្រង់ អោយរួចផុតពីភាព ស្មោគគ្រោកដ៏អាក្រក់របស់ផែនដី ដោយសារទឹកជំនន់។

(១ ពេត្រុស ៣:២០)

៥. តើមានព្រះបន្ទូលសន្យាដ៏អស្ចារ្យបែបណា ដែលព្រះជាម្ចាស់ បានប្រទានដល់លោកណូអេ?

ព្រះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៅលោកណូអេថា “តែអញ នឹងតាំងសេចក្តីសញ្ញាអញចំពោះឯង”។ (លោកុប្បត្តិ ៦:១៨)

៦. តើព្រះបន្ទូលសន្យានេះមានអត្ថន័យយ៉ាងដូចម្តេច?

មានន័យថា ព្រះជាម្ចាស់សព្វព្រះហឫទ័យចង់មិត្តភាពជាមួយ គាត់ថែមទាំងសង្គ្រោះគាត់ និងក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់ដោយ សារទឹកជំនន់។ (១ពេត្រុស ៣:២០; ហេប្រើ ១១:៦-៧)

៧. តើព្រះជាម្ចាស់គោរពតាមព្រះបន្ទូលសន្យារបស់ព្រះអង្គឬទេ?

ពិតមែន ដោយព្រះជាម្ចាស់បានបំផ្លាញរាល់ភាពស្មោគគ្រោក ដ៏អាក្រក់របស់ផែនដីដោយសារទឹកជំនន់ តែទ្រង់បានសង្គ្រោះ លោកណូអេ និងក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់វិញ។

(លោកុប្បត្តិ ៧:២១-២៣)

៨. តើនៅមានព្រះបន្ទូលសន្យាអ្វីខ្លះទៀត?

គឺថាព្រះជាម្ចាស់សព្វព្រះហឫទ័យ សង្គ្រោះពួកជំនុំរបស់ទ្រង់
តាមរយៈ អ្នកសង្គ្រោះដែលទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យចាត់មក។
(១ពេត្រុស ៣:២០-២១, ម៉ាថាយ ១:២១, ១កូរិថូស ១២:១២-១៣)

**៩. ហេតុអ្វីបានជាវិនាសកម្ម នៃការបំផ្លាញភាពស្មោតគ្រោកដ៏
អាក្រក់នេះមានសារៈសំខាន់ដល់ម្ល៉េះ?**

ពីព្រោះវាគឺជាការដោះលែងដ៏អស្ចារ្យដំបូងបង្អស់ ដែលព្រះជា
ម្ចាស់ប្រទានអោយពួកជំនុំរបស់ទ្រង់។(លោកុប្បត្តិ ៣:១៥)

**១០. តើនៅមានអ្វីផ្សេងទៀត ដែលអាចបរិយាយអំពីវិនាសកម្មនៃ
ការបំផ្លាញភាពស្មោតគ្រោករបស់ផែនដីដ៏អាក្រក់នេះ?**

វាគឺជាសណ្ឋានមួយនៃការជំនុំជំរះ លើកចុងក្រោយបង្អស់នៃ
លោកិយនេះ។ (ម៉ាថាយ ២៤:៣៧-៣៩)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ ទំនុកដំកើង ១៤៥:៩ ព្រះយេហូវ៉ាទ្រង់ល្អ
ដល់មនុស្សទាំងអស់ ហើយព្រះទ័យទន់សន្តោសរបស់ទ្រង់ក៏
គ្របលើកិច្ចការរបស់ទ្រង់ទាំងប៉ុន្មាន។

សម័យកាលទី ២

ចាប់តាំងពីក្រោយពេលទឹកជំនន់រហូតមកទល់នឹងជ័យជំនះ

ក្នុងការឆ្លងកាត់សមុទ្រក្រហម

មេរៀនទី ៥

ការបង្ហាញខ្លួនជាដ្ឋានដ៏មួងមួងទៀតរបស់អំពើបាប

- ១. តើអំពើបាបបានបង្ហាញខ្លួនវាយ៉ាងដូចម្តេច ក្រោយទឹកជំនន់?
គឺលោកណូអេស្រវីងស្រា ហើយហាំមានចិត្តត្រេកអរនឹងអំពើ
បាបរបស់ឪពុករបស់គាត់។ (លោកុប្បត្តិ ៩:២០-២២)

- ២. តើព្រះជាម្ចាស់ បានបង្ហាញយើងពីអំពើបាបរបស់អស់អ្នកដែល
ទ្រង់សង្គ្រោះអោយរួចផុតពីទឹកជំនន់យ៉ាងដូចម្តេច?
ទ្រង់បង្ហាញអោយយើងដឹងថា ទឹកជំនន់មិនមែនជាជ័យជំនះ
លើអំពើបាបចុងក្រោយនោះឡើយ។
(ហេព្រើ ១១:៧, រ៉ូម ៣:២១-២៦)

- ៣. តើពួកគេមានអារម្មណ៍ដឹងថាត្រូវការជំរុញការដ៏ចាំបាច់បែបណា
ចំពោះអំពើបាបរបស់ពួកគេ?
គឺពួកគេដឹងថា គេត្រូវការអ្នកសង្គ្រោះ ដើម្បីរំដោះគេអោយរួច
ពីបាប។ (ហេព្រើ ១១:១៣)

៤. តើសិម និងយ៉ាដៃតបានបង្ហាញពីភាពសុច្ឆរិតរបស់ខ្លួនយ៉ាងដូចម្តេច?

ដោយបង្ហាញពីការសោកស្តាយ ក្នុងការដែលពួកគាត់ប្រព្រឹត្តអំពើបាបប៉ុន្តែពួកគាត់បានគ្របបាំងភាពអាក្រាតឪពុកគាត់។
(លោកុប្បត្តិ ៩:២៤-២៧)

៥. តើមានអ្វីដែលបង្ហាញថា លោកណូអេស្តប់ខ្ពើមអំពើបាបដែលគាត់ធ្វើ?

មែនហើយ គឺក្រោយគាត់ប្រទានពរអោយសិម និងយ៉ាដៃតតែដាក់បណ្តាសារដល់កាណានដែលជាកូនប្រុសរបស់ហាំ។
(លោកុប្បត្តិ ៩:២៤-២៧)

៦. ក្រោយពីទឹកជំនន់មក តើអំពើបាបចំរើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សមែនទេ?

ជាការពិតណាស់ គឺការអាក្រក់របស់ផែនដី បានបះបោរ ប្រឆាំងនឹងព្រះ យ៉ាងរហ័សតាមរយៈកាសង់ប៉មបាបិល។
(លោកុប្បត្តិ ១១:១-៤)

៧. ហេតុអ្វីបានជាមនុស្សអាក្រក់នៅលើផែនដី នាំគ្នាសង់ប៉មនោះឡើង?

ដោយសារពួកគេចង់តាំងលំនៅ ជាមួយគ្នាដែលជាទីក្រុងមួយដ៏រឹងមាំ។ (លោកុប្បត្តិ ១១:៤)

៨. តើព្រះជាម្ចាស់ទប់ស្កាត់ផែនការណ៍នេះយ៉ាងដូចម្តេច?

គឺព្រះជាម្ចាស់បានបំភាន់ភាសាពួកគេ ដើម្បីអោយពួកគេបែកខ្ញែកគ្នាទៅពាសពេញផែនដីវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ១១:៧-៨)

៩. ហេតុអ្វីព្រះកំចាត់កំចាយ ហើយញែកពួកគេជាសាសន៍ផ្សេងៗ បែបនេះ?

គឺដើម្បីអោយពួកជំនុំរបស់ព្រះអង្គរីកចំរើនដោយសុខសាន្តនៅលើផែនដីដ៏ស្មោគគ្រោកនេះ។ (លោកុប្បត្តិ ១២:១-៣)

១០. តើយើងអាចរកឃើញការចងសម្ព័ន្ធមេត្រីនៃព្រះជាមួយមនុស្សលោកតាំងពីពេលនោះមកនៅឯណា?

ពួកជំនុំអាចស្វែងរកឃើញការចងសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់ព្រះជាម្ចាស់ជាមួយមនុស្សលោក តាមរយៈកូនចៅសិម ហើយក្រោយមកទៀតក៏ឃើញតាម រយៈកូនចៅរបស់ យ៉ាដេតផងដែរ។ (លោកុប្បត្តិ ៩:២៦-២៧)

ខតម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ ទំនុកដំកើង ១៤៥:១០-១២ ^{១០}ឱព្រះយេហូវ៉ាអើយ អស់ទាំងស្នាដៃរបស់ទ្រង់នឹងអរព្រះគុណដល់ទ្រង់ ហើយនិងពួកអ្នកបរិសុទ្ធរបស់ទ្រង់ នឹងសូមអោយទ្រង់បានប្រកបដោយព្រះពរ ^{១១}គេនឹងថ្លែងពីសិរីល្អនៃនគរទ្រង់នឹងពីគេជានុភាពរបស់ទ្រង់ ^{១២}ប្រយោជន៍អោយពួកមនុស្សជាតិបានស្គាល់អស់ទាំងការឥទ្ធិប្បទ្ធិរបស់ទ្រង់ ហើយនឹងសិរីល្អនៃបូទ្រានុភាពរបស់រាជ្យទ្រង់ ។

មេរៀនទី ៦
ការត្រាស់ហៅលោក អំប្រាហាំ

១. ហេតុអ្វីបានជាព្រះជាម្ចាស់ត្រាស់ហៅលោកអំប្រាហាំ អោយចាកចេញពីស្រុកទេស និងញាតិសន្តានរបស់គាត់?
គឺដើម្បីបន្តសម្ព័ន្ធមេត្រីភាពរបស់ព្រះអង្គ ហើយនឹងពូជពង្ស របស់ទ្រង់នៅក្នុងទឹកដីសន្យា។ (លោកុប្បត្តិ ១២:១)

២. ហេតុនេះហើយទើបព្រះជាម្ចាស់មានព្រះបន្ទូលពីសេចក្តីសន្យា នៃសម្ព័ន្ធមេត្រីតាមរយៈលោកណូអេមែនទេ?
មែនហើយ តាមរយៈលោកអំប្រាហាំដែលជាដំណរកូនចៅ របស់សិម ។ (លោកុប្បត្តិ ៩:២៦, ១១:១១-២៥)

៣. តើសាសន៍កាណានជាប្រជាពលរដ្ឋ ដែលគោរពកោតខ្លាចព្រះ ដែរឬទេ?
ទេ! ពួកគេជាមនុស្សអាក្រក់ដែលជាដំណរកូនចៅរបស់ហាំ។
(លោកុប្បត្តិ ១០:១-២០)

៤. បើដូច្នោះ ហេតុអ្វីបានជាព្រះជាម្ចាស់ចាត់លោកអំប្រាហាំអោយ ទៅកាន់ទឹកដីដែលពោរពេញមនុស្សអាក្រក់បែបនេះ?
ពីព្រោះព្រះអង្គសព្វព្រះហឫទ័យ អោយគាត់ក្លាយទៅជា មនុស្សចំលែកក្នុងទឹកដីសន្យានោះ។
(លោកុប្បត្តិ ១២:៦-៧, ១០, ហេព្រើរ ១១:៨-១០)

៥. ហេតុអ្វីបានព្រះជាម្ចាស់សព្វព្រះហឫទ័យអោយ
លោកអំប្រាហាំ ក្លាយជាមនុស្សចម្រើនលែកនៅក្នុងទឹកដីសន្យា
នោះទៅវិញ?

ពីព្រោះទីនោះគឺជាទឹកដីសន្យាដែលបានបំរុងទុក ជាសណ្ឋាន
នៃមរតកដ៏អស់កល្បក្នុងអង្គព្រះគ្រីស្តដែល លោកអំប្រាហាំ
មិនបានកាន់កាប់ពេញ លេញរហូតមកទល់នឹងពេលវេលា
កំណត់។ (ហេព្រើរ ១០:១៥-១៦)

៦. តើលោកអំប្រាហាំបាន បើកសំដែលអំពីជំនឿរបស់គាត់ក្នុង
ព្រះបន្ទូលសន្យានេះយ៉ាងដូចម្តេច?

គឺគាត់បានបដិសេធន៍មិនព្រមចងសម្ព័ន្ធមិត្តជាមួយនឹងសាស
ន៍កាណាន ដ៏អាក្រក់នោះឡើយ។ (ហេព្រើរ ១១:៨)

៧. តើលោកអំប្រាហាំបង្ហាញថា គាត់មិនបានទុកចិត្តលើសេចក្តី
ស្មោះត្រង់របស់ព្រះជាម្ចាស់ជាប់ជានិច្ចយ៉ាងដូចម្តេច?

គឺគាត់បាននិយាយកុហកពីរដងអំពីភរិយារបស់គាត់ដើម្បីការ
ពារខ្លួន។ (លោកុប្បត្តិ ១២:១០-១៣, ២០:១-២)

៨. តើលោកអំប្រាហាំមានកូនប្រុសម្នាក់ ដែលស្របតាមព្រះ
បន្ទូលសន្យាដែរឬទេ?

មែនហើយ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានកូនប្រុសម្នាក់ដល់លោក
អំប្រាហាំ និងនាងសារ៉ា ក្នុងកាលដែលគាត់ទាំងពីរមានវ័យ
ចំណាស់ទៅហើយ។ (លោកុប្បត្តិ ២១:១-៥)

៩. ហេតុអ្វីព្រះទុកអោយលោកអំប្រាហាំរង់ចាំកិច្ចសន្យា

ពីកូនប្រុសរយៈយូរម្ល៉េះ?

គឺដើម្បីបង្ហាញអោយយើងឃើញថា ការចាប់កំណើតរបស់អ៊ីសាក គឺជាព្រះគុណដ៏សែនអស្ចារ្យមួយ។

(រ៉ូម ៩:៦-៩, ហេព្រើរ ១១:១១-១២)

១០. តើព្រះជាម្ចាស់មានព្រះបន្ទូលដូចម្តេច ទាក់ទិនកំណើតរបស់ អ៊ីសាក?

“តាមរយៈអ៊ីសាក នឹងបានទៅជាពូជជ្រើសតាំងវិញ”។

(លោកុប្បត្តិ ២១:១២)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ ទំនុកដំកើង ១៤៥:១៣-១៦ ^{១៣}រាជ្យទ្រង់ ស្ថិតស្ថេរនៅអស់កល្បជានិច្ច ហើយអំណាចទ្រង់ក៏នៅដរាប ដល់អស់ទាំងដំណាច់ទៅ ^{១៤}ព្រះយេហូវ៉ាងទ្រង់គាំទ្រដល់អស់ អ្នកដែលដួល ក៏លើកពួកអ្នកដែលត្រូវឱនឡើងវិញ ^{១៥}ភ្នែក របស់មនុស្សទាំងអស់ រង់ចាំតែទ្រង់ ហើយទ្រង់ក៏ប្រទាន អាហារដល់គេតាមត្រូវពេល ^{១៦}ទ្រង់លាព្រះហស្ត ក៏បំពេញ ចិត្តប្រាថ្នានៃជីវិតទាំងឡាយ។

មេរៀនទី ៧
សម្ព័ន្ធមេត្រីភាពដែលបានចងឡើងជាមួយនឹងលោក
អំប្រាហាំ

១. តើព្រះប្រទានអ្វីខ្លះដល់លោកអំប្រាហាំ តាមរយៈសម្ព័ន្ធមេត្រី ដែលចងឡើងនេះ?

គឺព្រះបានធ្វើអោយគាត់ត្រឡប់ជាបិតានៃអ្នកជឿទាំងអស់។
(រ៉ូម ៤:១២)

២. តើព្រះបើកសំដែងអោយលោកឃើញថា គាត់ជាបិតានៃអ្នកជឿ យ៉ាងណា?

គឺពូជពង្សគាត់មានសន្លឹកសន្ធាប់ ដូចជាខ្យាច់នៅមាត់ សមុទ្រ។ (លោកុប្បត្តិ ២២:១៧)

៣. តើនរណាដែលជាពូជពង្សនេះ?

គឺមានព្រះគ្រីស្ត និងអស់អ្នកដែលជាមនុស្សរបស់ទ្រង់តាម រយៈជំនឿ។ (កាឡាទី ៣:១៦, ១កូរិនថូស ៣:២៣)

៤. តើព្រះជាម្ចាស់បានល្បួងពីជំនឿរបស់លោកអំប្រាហាំដូចម្តេច តាមរយៈព្រះបន្ទូលសន្យានេះ?

ព្រះជាម្ចាស់បានបង្គាប់អោយគាត់យកអ៊ីសាកកូនប្រុសតែមួយ គត់របស់គាត់ទៅថ្វាយជាដង្វាយដុតសំរាប់ព្រះអង្គ។
(លោកុប្បត្តិ ២២:១-២)

៥. តើលោកអំប្រាហាំបានបើកសំដែងពីជំនឿដ៏រឹងមាំរបស់គាត់ យ៉ាងដូចម្តេច?

គាត់បានជឿថាព្រះជាម្ចាស់ប្រាកដជាប្រោសអ៊ីសាកអោយមានជីវិតវិញដាក់ជាមិនខានឡើយ។ (ហេព្រើរ ១១:១៧-១៩)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បានបង្រៀនលោកអំប្រាហាំ តាមរយៈការល្បួងលំដំនឿរបស់គាត់នេះយ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រះជាម្ចាស់នឹងប្រទានព្រះគ្រីស្ត អោយយាងមកទុកជាកូនចៀម សំរាប់ប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់។ (លោកុប្បត្តិ ២២:១៣-១៤, យ៉ូហាន ១:២៩)

៧. តើព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានសេចក្តីសញ្ញាបែបណា ដល់លោកអំប្រាហាំ និងពូជពង្សទាំងអស់របស់គាត់?

គឺសេចក្តីសញ្ញាដោយការកាត់ស្បែក ដែលបច្ចុប្បន្ននេះត្រូវបានជំនួស ដោយពិធីជ្រមុជទឹកវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ១៧:៩-១៤)

៨. តើសារ៉ាំ ចង់អោយអ៊ីសាកទទួលបានព្រះពរពីសម្ព័ន្ធមេត្រីនេះ យ៉ាងណា?

នាងបានបង្គាប់អោយបណ្តេញអ៊ីស្មាអែលចេញទៅឆ្ងាយ។ (លោកុប្បត្តិ ២១:៩-១០)

៩. ហេតុអ្វីអំប្រាហាំ ចាត់បារបំរើគាត់អោយរកប្រពន្ធអោយអ៊ីសាក ពីស្រុកខាវ៉ាន?

ពីព្រោះគាត់ចង់ស្វែងរកប្រពន្ធម្នាក់ ដែលគោរពកោតខ្លាច ដល់ព្រះ។ (លោកុប្បត្តិ ២៤:៣-៥)

១០. តើព្រះជាម្ចាស់បើកសំដែងពីហេតុការណ៍ ដែលត្រូវកើតឡើង អោយពូជពង្សរបស់អំប្រាហាំ ដឹងមុនពេលពួកគេទទួលបាន ទឹកដីសន្យាយ៉ាងណា?

ព្រះជាម្ចាស់បានប្រាប់អំប្រាហាំថា ពូជពង្សរបស់គាត់នឹងត្រូវ រងការសង្កត់សង្កិនរយៈពេល ៤០០ឆ្នាំ ក្នុងទឹកដីរបស់សាសន៍ ដទៃ។ (លោកុប្បត្តិ ១៥:១៣)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង១៤៥:១៧-១៩) ^{១៧}ព្រះ យេហូវ៉ាទ្រង់សុចរិតក្នុងគ្រប់ផ្លូវទ្រង់ ក៏សប្បុរសក្នុងគ្រប់ទាំង កិច្ចការរបស់ទ្រង់ដែរ ^{១៨}ព្រះយេហូវ៉ាទ្រង់គង់នៅជិត នឹងអស់អ្នកដែលអំពាវនាវដល់ទ្រង់ គឺអស់អ្នកដែលអំពាវនាវដល់ ទ្រង់ដោយពិតត្រង់ ^{១៩}ទ្រង់នឹងបំពេញបំណងចិត្តនៃអស់អ្នក ដែលកោតខ្លាចដល់ទ្រង់ ក៏នឹងព្រួយបារម្ភអំពាវនាវរបស់គេព្រម ទាំងជួយសង្គ្រោះគេផង។

មេរៀនទី ៨

សម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់មនុស្សលោកចេះតែចំរើនឡើង

១. តើកូនចៅដែលបានកើតមកជំនាន់ក្រោយទាំងអស់ ក្នុងសម្ព័ន្ធមេត្រីនេះ គឺសុទ្ធតែជាកូនចៅនៃសេចក្តីសន្យាឬជាកូនចៅនៃពូជជ្រើសតាំងរបស់ព្រះមែនទេ?

ទេ! ព្រោះព្រះជាម្ចាស់បានបង្ហាញអោយយើងដឹងតាមរយៈកូនប្រុសភ្លោះទាំងពីររបស់អ៊ីសាក និងអេបេកាថាមិនមែនដូច្នោះឡើយ។ (រ៉ូម ៩:១៣)

២. តើនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ រ៉ូម៩:១៣ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រកាសប្រាប់ពីកូនប្រុសភ្លោះទាំងពីររបស់អ៊ីសាកយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?

“អញបានស្រឡាញ់យ៉ាកុប តែស្អប់អេសាវវិញ”

៣. តើយ៉ាកុបបានទទួលយកព្រះពរកូនច្បងបានដូចម្តេច?

ដោយសារគាត់បានបន្លំឪពុករបស់គាត់ដែលងងឹតភ្នែកមើលមិនឃើញ។ (លោកុប្បត្តិ ២៧)

៤. ហេតុអ្វីបានជាការនេះជាការខុសឆ្គង?

ព្រោះបានបង្ហាញអោយឃើញថា គាត់គ្មានការទុកចិត្តចំពោះព្រះជាម្ចាស់ទាល់តែសោះ។ (ទំនុកដំកើង ៣៧:៣)

៥. តើអេសាវបានធ្វើដូចម្តេច បន្ទាប់ពីយ៉ាកុបបានទទួលយក ព្រះ ពរកូនច្បងរួចហើយ?

គាត់បានរៀបចំផែនការណ៍ ដើម្បីសំឡាប់យ៉ាកុបជាប្អូនចោល នៅថ្ងៃកាន់ទុក្ខឪពុករបស់គាត់។ (លោកុប្បត្តិ ២៧:៤១)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បានសន្យានឹងយ៉ាកុប ក្នុងសុបិន្តដូចម្តេចនៅ ពេលដែលគាត់បានរត់គេចចេញពីកំហឹងរបស់អេសាវ?

គឺព្រះអង្គនឹងថែរក្សាគាត់ក្នុងស្រុកខាវ៉ាន ហើយទ្រង់នឹងនាំ គាត់ត្រឡប់មកទឹកដីសន្យាវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ២៨:១៣-១៥)

៧. តើព្រះជាម្ចាស់បានរក្សាព្រះបន្ទូលសន្យា នៃសម្ព័ន្ធមេត្រីជាមួយ នឹងយ៉ាកុបយ៉ាងដូចម្តេច?

ដោយព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានអោយគាត់ មានគ្រួសារមួយ ហើយថែមទាំងមានទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ច្រើនទៀតផង។ (លោកុប្បត្តិ ៣០)

៨. តើព្រះជាម្ចាស់បានធានាអះអាងថានឹងបន្តព្រះពរ ដល់យ៉ាកុប យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ នៅពេលដែលគាត់បានត្រឡប់មកកាន់ទឹកដី ស្រុកកាលានវិញ?

ព្រះប្រាប់ទៅយ៉ាកុបថា ព្រះបន្ទូលសន្យានៃសម្ព័ន្ធមេត្រីនេះ នឹងត្រូវសំរេចដល់គាត់ និងកូនចៅរបស់គាត់ដែរ។ (លោកុប្បត្តិ ២៨:១៣-១៥)

៩. តើព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានកូនប្រុសប៉ុន្មាននាក់ដល់យ៉ាកុប?

ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានកូនប្រុស១២នាក់ដល់យ៉ាកុប ដែលជា
ឈ្មោះកុលសម្ព័ន្ធទាំង១២ក្នុងប្រទេសអ៊ីស្រាអែល។

(លោកុប្បត្តិ ៣៥:២២-២៦)

១០. តើអ្វីខ្លះដែលបានក្លាយមកជាភាពប្រក្រតី ចំពោះជីវិតកូនៗ
យ៉ាកុប?

គឺព្រះជាម្ចាស់បានបង្ហាញអោយឃើញពីភាពស្មោះត្រង់របស់
ទ្រង់ តាមរយៈសេចក្តីក្រោធខឹងនៃអំពើបាបរបស់ពួកគេ។

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង១៤៥:២០-២១) ^{២០}ព្រះ
យេហូវ៉ាទ្រង់រមែងការពារអស់អ្នកដែលស្រឡាញ់ទ្រង់ តែនឹង
បំផ្លាញពួកមនុស្សអាក្រក់វិញ ^{២១}មាត់ទូលបង្គំនឹងពោលពាក្យ
សរសើរពីព្រះយេហូវ៉ា គួរអោយមនុស្សទាំងឡាយបានសូម
អោយ ព្រះនាមបរិសុទ្ធ របស់ទ្រង់បានពរនៅអស់កល្បជានិច្ច
ដែរ ។

មេរៀនទី ៩

សម្លេងមេត្រីរបស់មនុស្សលោកក្រោមទាសភាពរបស់អេស៊ីធូ

១. តើអំពើអាក្រក់បែបណាដែលកូនប្រុសទាំង១០របស់យ៉ាកុប ប្រព្រឹត្ត?

ពួកគេបានលក់យ៉ូសែបអោយទៅធ្វើជាទាសករនៅក្នុង ប្រទេសអេស៊ីធូ(លោកុប្បត្តិ ៣៧:២៧-៣២)

២. តើព្រះជាម្ចាស់មានបំណងព្រះហឫទ័យនាំយក នូវការអាក្រក់ ដាក់លើជីវិតយ៉ូសែបមែនទេ?

ទេ! គឺបងប្អូនប្រុសទាំងនោះនាំគ្នាប្រព្រឹត្តការអាក្រក់ ប៉ុន្តែព្រះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តការល្អវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ៥០:២០)

៣. តើព្រះសំដែងសេចក្តីមេត្តាករុណាចំពោះយ៉ូសែប នៅអេស៊ីធូ យ៉ាងណា?

ព្រះជាម្ចាស់បានលើកគាត់ចេញពីឋានៈជាទាសករ និងពីឋានៈ ជាដែលអ្នកជាប់ពន្ធនាគារ អោយមកធ្វើជាអ្នកគ្រប់គ្រង ប្រទេសអេស៊ីធូវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ៤១:៣៩-៤៤)

៤. តើកូនប្រុសទាំង១០នាក់យ៉ាកុប បានបង្ហាញអាកប្បកិរិយា ខុស ពីមុនចំពោះយ៉ូសែបក្នុងជីវិតមួយក្រោយមកមែនទេ?

មែនហើយ គឺពួកគេបានផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយា ពេលដែលពួក គេបានសារភាពអំពើបាបរបស់ខ្លួនចំពោះយ៉ូសែបជាម្ចាស់។
(លោកុប្បត្តិ ៤៤:១៨)

៥. តើយ៉ាកុបធ្វើដូចម្តេច ពេលដែលគាត់ដឹងថាយ៉ូសែបនៅមាន ជីវិតរស់?

ពេលនោះព្រះជាម្ចាស់សព្វព្រះហឫទ័យអោយយ៉ាកុប និងក្រុមគ្រួសារទាំងមូលផ្លាស់ទីលំនៅទៅប្រទេស អេស៊ីរីវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ៤៦:១-៧)

៦. ហេតុអ្វីទើបព្រះនាំយ៉ាកុប និងគ្រួសារគាត់ទៅរស់នៅប្រទេស អេស៊ីប?

ពីព្រោះទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យបង្ហាញសិរីល្អរបស់ទ្រង់ ក្នុងការ រំដោះប្រជារាស្ត្រព្រះអង្គចេញពីនីមត្រូតត្រា ក្នុងទាសភាពដ៏ កំណាចយោរយៅរបស់ប្រទេសអេស៊ីរី។
(លោកុប្បត្តិ ៤៨:២១, ៥០:២៤, កិច្ចការ ៧:៦-៧)

៧. តើព្រះធ្វើអោយទាសភាពកំណាចយោរយៅកើតឡើង ដូចម្តេច?

ទ្រង់លើកស្តេចកំណាមួយអង្គអោយឡើងសោយរាជ្យ គឺជា ស្តេច ដែលធ្វើអោយប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលក្លាយទៅជា ទាសករ។ (និក្ខមនំ ១:៨-១៤)

៨. តើភាពជាទាសករនោះមានរូបភាពយ៉ាងដូចម្តេច?

គឺភាពជាទាសករនៃអំពើបាបខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ។

(លូកា ១:៧៤-៧៥, លេវី ១១:៤៤-៤៥)

៩. តើនៅមានអ្វីផ្សេងទៀតដែលព្រះបង្រៀនប្រជារាស្ត្ររបស់ទ្រង់
តាមរយៈភាពជាទាសករនេះ?

ទ្រង់បង្រៀនអោយពួកគេបានដឹងថា សេចក្តីសន្យាសម្ព័ន្ធ
មេត្រីគឺ ដោយសារតែព្រះគុណដ៏អស្ចារ្យរបស់ទ្រង់ប៉ុណ្ណោះ។

(លោកុប្បត្តិ ១៧:៧, រ៉ូម ៣:២៩, ១ពេត្រុស ១:១៥-២៥)

១០. តើអ្វីទៅដែលធ្វើអោយប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលមានសេចក្តី
សង្ឃឹមពីការរងទុក្ខវេទនារបស់ពួកគេ?

ព្រះបានសន្យាថា នឹងនាំពួកគេពីប្រទេសអេស៊ីញអោយត្រឡប់
ទៅឯទឹកដីកាណានវិញ។ (លោកុប្បត្តិ ១៥:១៣-១៤)

ខតម្តីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:១-៣) ^១ឱសូមអរព្រះ
គុណដល់ព្រះយេហូវ៉ា ហើយអំពាវនាវដល់ព្រះនាមទ្រង់ ចូរ
សំដែងពីអស់ទាំងការរបស់ទ្រង់ នៅចំកណ្តាលសាសន៍ទាំង
ប៉ុន្មាន ^២ចូរច្រៀងថ្វាយទ្រង់ ចូរច្រៀងសរសើរដល់ទ្រង់ចុះ
អោយគិតរំពឹងពីអស់ទាំងការអស្ចារ្យរបស់ទ្រង់ ^៣ចូរយកព្រះ
នាមបរិសុទ្ធរបស់ទ្រង់ជាទីអំណរព្រឹព្រួចចុះ ត្រូវអោយអស់អ្នក
ដែលស្វែងរកព្រះយេហូវ៉ាមានចិត្តរីករាយឡើង។

មេរៀនទី ១០
ចាប់តាំងពីការដោះស្រាយស្រុកអ៊ីស្រាអែល
រហូតមកទល់នឹងសមុទ្រក្រហម

១. តើព្រះរៀបចំអោយនរណាដោះស្រាយស្រុកអ៊ីស្រាអែលចេញពីអេស៊ីញ?

ទ្រង់បញ្ជូនលោកម៉ូសេ ដើម្បីបំពេញកិច្ចការនេះ។
(និក្ខមនំ ២ និង ៣)

២. តើព្រះគ្រីស្ទរៀបចំគាត់យ៉ាងដូចម្តេច ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំដំបូងនៃជីវិតគាត់?

គឺទ្រង់ទុកជីវិតអោយគាត់រស់នៅ ធ្វើដូច្នោះទើបគាត់អាចនឹងទទួលនូវការបង្រៀន ពីផ្ទះរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់គាត់ផ្ទាល់។ (និក្ខមនំ ២:៨-១០)

៣. តើធ្វើដូចម្តេចទើបអោយយើងដឹងថា ព្រះជាអ្នករៀបចំផែនការណ៍ អោយគាត់បានទៅរស់ក្នុងរាជ្យរាំងរបស់ស្តេច?

គាត់បានសិក្សាស្វែងយល់ពីឧត្តមគតិ របស់សាសន៍អេស៊ីប ហើយបន្ទាប់ មកគាត់សិក្សាពីប្រជារាស្ត្រព្រះជាម្ចាស់ម្តង។
(កិច្ចការ ៧:២២)

៤. តើលោកម៉ូសេបានរៀបចំយ៉ាងដូចម្តេចទៀតនៅថ្ងៃខាងមុខ?
គាត់ចំណាយពេលអស់ ៤០ឆ្នាំនៅស្រុកម៉ាឌាន ធ្វើជាអ្នក
គង្វាលចៀម។ (និក្ខមនំ ៣:១)

៥. តើព្រះត្រាស់ហៅលោកម៉ូសេអោយទៅរំដោះប្រជារាស្ត្រ ទ្រង់
យ៉ាងដូចម្តេច?

ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលទៅកាន់គាត់ពីគុម្ពបន្លាដែលកំពុងឆេះឥត
សស់ ហើយទ្រង់ក៏ប្រទានអោយគាត់នូវទីសំគាល់នៃការ
អស្ចារ្យ សំរាប់បង្ហាញដល់ស្តេចផារ៉ោនដែរ។
(និក្ខមនំ ៣:១-១០, ៤:១-៩)

៦. តើស្តេចផារ៉ោនមានបំណង ដោះលែងប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែល
ដែរឬទេ?

ទេ! ព្រះបណ្តាលអោយស្តេចផារ៉ោនមានចិត្តរឹង ដើម្បីអោយ
ទ្រង់បង្ហាញពីអំណាចស្តាររបស់ទ្រង់។
(និក្ខមនំ ៧:៤, ៨:១៧-១៨)

៧. តើព្រះសំដែងប្រទានភាព និងចេស្ដាទ្រង់ក្នុងប្រទេសអេស៊ីប
យ៉ាងណា?

ព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់បានបញ្ជូនគ្រោះកាចទាំង១០ ដើម្បីអោយ
ស្តេចផារ៉ោនដឹងថា ទ្រង់គឺជាព្រះពិតដែលមានព្រះជន្មគង់នៅ
មែន។ (និក្ខមនំ ៣:១៤, ៧:១៤-១២:៣០)

៨. តើព្រះបង្គាប់ទៅលោកម៉ូសេ និងប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលអោយធ្វើដូចម្តេច ពេលដែលព្រះបានបញ្ជូនគ្រោះកាចចុងក្រោយមកលើប្រទេសអេស៊ីប?

តំរូវអោយរក្សាថ្ងៃបុណ្យនំប៉័ងឥតដំបែជាប់ជានិច្ច។
(និក្ខមនំ ១២:១-២៨)

៩. តើពីជីបុណ្យនំប៉័ងឥតដំបែនេះមានន័យបែបណា?

គឺបង្ហាញពីព្រះលោហិតរបស់ព្រះគ្រីស្ទ ដែលខ្លាយនៅលើឈើឆ្កាង។ (១កូរិនថូស ៥:៧-៨, ១ពេត្រុស ១:១៨-២៣)

១០. តើមានសារៈសំខាន់បែបណា ពីការរំដោះរាស្ត្រអ៊ីស្រាអែល រហូតមកដល់សមុទ្រក្រហមនេះ?

វាបានគូសបញ្ជាក់អោយឃើញពីការរំដោះដ៏អស្ចារ្យជាលើកទីពីរ ដែលព្រះបានប្រទានអោយពួកជំនុំរបស់ទ្រង់។

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:៤) ចូររកព្រះយេហូវ៉ា និងព្រះចេស្ដារបស់ទ្រង់ចូររកព្រះភ័ក្រ្តទ្រង់ជានិច្ច។

សម័យកាលទី ៣

ការធ្វើដំណើររបស់ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលទៅទឹកដីស្រុក កាលានរហូតមកទល់នឹងរជ្ជកាលព្រះបាទសាឡូម៉ូន

មេរៀនទី ១១

ការបះបោររបស់រាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលនៅក្នុងវាលរហោស្ថាន

១. តើអ្វីដែលធ្វើអោយមានភាពធម្មតា ក្នុងការធ្វើដំណើររបស់រាស្ត្រ
អ៊ីស្រាអែលក្នុងវាលរហោស្ថាន?

គឺពួកគេបានត្រឡប់ទៅជាប្រជារាស្ត្រ ដែលមានការបះបោរ
ប្រឆាំង។ (ជនគណនា២០:១-៥, ២១:៥)

២. តើរាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលបង្ហាញពីការបះបោរប្រឆាំង របស់ពួកគេ
យ៉ាងណា?

ដោយចោទប្រកាន់ថាលោកម៉ូសេ និងអេរ៉ុនដឹកនាំពួកគេ
អោយស្លាប់ដោយការស្រែកឃ្លាននៅក្នុងវាលរហោស្ថាន។
(និក្ខមនំ១៦:១-៣, ១៧:៣)

៣. ហេតុអ្វីទើបពួកគេបោះសំដីដ៏អាក្រក់បែបនេះ ទៅកាន់លោក
ម៉ូសេ និងអេរ៉ុនទៅវិញ?

ដោយសារតែពួកគេបានឈ្នាក់វង្វេងនឹងម្ហូបអាហារ នៅឯស្រុក
អេស៊ីប ហើយថែមទាំងគ្មានការទុកចិត្ត លើការផ្គត់ផ្គង់របស់
ព្រះជាម្ចាស់ចំពោះតំរូវការនានារបស់ពួកគេ។
(និក្ខមនំ១៦:៣, ជនគណនា១១:១-៦)

៤. ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលបានធ្វើអំពើបាបអ្វីខ្លះនៅឯ មេរីបា?
ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលអ្វីទាំងប្រឆាំងនឹងលោកម៉ូសេ ហើយ
បានបោកបញ្ឆោតព្រះ ពីព្រោះនៅទីនោះគ្មានទឹកទេ។
(និក្ខមនំ ១៧:១-៧)

៥. តើព្រះជាម្ចាស់ សំដែងព្រះហឫទ័យស្មោះស្ម័គ្ររបស់ព្រះអង្គ
ចំពោះពួកគេយ៉ាងដូចម្តេច?
គឺព្រះជាម្ចាស់បានប្រទាននំម៉ាណាពីស្ថានសួគ៌ និងប្រទាន
អោយមានទឹកផុសចេញពីថ្មសំរាប់ពួកគេ។
(និក្ខមនំ ១៦:១៤-១៥, ១៧:៦-៧)

៦. តើជ័យជំនះបែបណា ដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានអោយរាស្ត្រ
អ៊ីស្រាអែលកាលនៅត្រង់វេជីឌីម?
ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលបានឈ្នះលើសាសន៍អាម៉ាលេក
កាលណាលោក ម៉ូសេលើកដៃគាត់ឡើងទៅស្ថានសួគ៌។
(និក្ខមនំ ១៧:៨-១៦)

៧. តើអំពើបាបដ៏សែនធំមួយណា ដែលរាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលបាន
ប្រព្រឹត្តកាលនៅត្រង់ភ្នំស៊ីណៃ?
ពួករាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលបាននាំគ្នាសួនរូបកូនគោមាស ដើម្បី
ថ្វាយបង្គំ។ (និក្ខមនំ ៣២)

៨. តើការថ្វាយបង្គំកូនគោមាសនោះជាអំពើបាបបែបណា?

នោះគឺជាអំពើបាប នៃការថ្វាយបង្គំរូបសំណាក។

(កិច្ចការ៧:៣៨-៤៣)

៩. តើព្រះបំបាត់ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលចោល ដោយសារអំពើបាប
នៃការថ្វាយបង្គំរូបសំណាកនៅក្នុងថ្ងៃនោះមែនឬទេ?

ទេ! ព្រះទុកជីវិតអោយពួកគេ ជាប្រយោជន៍ដល់ពូជដែលទ្រង់
ជ្រើសតាំង។ (និក្ខមនំ ៣២:៣០-៣៣:១១)

១០. តើក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រទាំងនេះ ព្រះសព្វព្រះហឫទ័យបង្ហាញ
អោយដឹងពីអ្វីខ្លះ?

ដើម្បីអោយយើងបានដឹងថា ពួកយើងបានសង្គ្រោះដោយសារ
ព្រះគុណនៃព្រះ គឺមិនមែនពីការល្អដែលយើងប្រព្រឹត្តិឡើយ។

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:៥-៦) ^៥ត្រូវអោយនឹក
ចាំពីការអស្ចារ្យ ដែលទ្រង់បានធ្វើហើយពីការចម្លែក និង
បញ្ញត្តិ ទាំងប៉ុន្មានដែលចេញពីព្រះឱស្ឋទ្រង់មក ^៦ឱពូជពង្សនៃ
អំប្រាហាំជាអ្នកបំរើទ្រង់ គឺអស់ទាំងកូនចៅរបស់យ៉ាកុបជាពូជ
ជ្រើសតាំងរបស់ទ្រង់អើយ។

មេរៀនទី ១២
ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលទទួលបានក្រឹត្យវិន័យ

១. ហេតុអ្វីបានជាព្រះដឹកនាំប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែល ទៅកាន់ភ្នំស៊ីណៃ?

គឺដើម្បីរៀបចំជីវិតពួកគេអោយរស់នៅ ជាសាសន៍នៃសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់ព្រះ។ (និក្ខមនំ ២១-២៣:២៦, ហេព្រើ ៩)

២. តើព្រះប្រទានអ្វីដល់ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែល នៅភ្នំស៊ីណៃ ដើម្បីអោយពួកគេក្លាយទៅជាជាតិសាសន៍នៃសម្ព័ន្ធមេត្រី?

គឺបានប្រទាននូវក្រឹត្យវិន័យ១០ប្រការ និងច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី ហើយនិងបញ្ញត្តិនៃពិធីផ្សេងៗ ។ (ចោទិយកថា ១០:៥)

៣. តើព្រះតម្រូវអោយយើងធ្វើដូចម្តេចដែរ ចំពោះក្រឹត្យវិន័យទាំង១០ ប្រការនោះ?

គឺថាយើង “ចូរស្រឡាញ់ដល់ព្រះនៃឯងអោយអស់អំពីចិត្តអស់អំពីព្រលឹង អស់អំពីគំនិត និងអស់អំពីកំឡាំងនៃឯង ហើយត្រូវស្រឡាញ់អ្នកជិតខាង ដូចស្រលាញ់ខ្លួនឯងដែរ”។
(ម៉ាកុស ១២:៣០-៣១) (WSC 42)

៤. តើក្រឹត្យវិន័យបានបង្រៀនដូចម្តេចខ្លះទាក់ទិន នឹងខ្លួនយើង ផ្ទាល់?

ជាធម្មតាបង្រៀនយើងថា៖ គឺយើងម្នាក់ៗឆាប់ស្អប់ខ្ពើមព្រះ និងអ្នកជិតខាងណាស់។ (រ៉ូម ៧:៧, កាឡាទី ៥:១៩-២១)

៥. តើព្រះជាម្ចាស់បានប្រើក្រឹត្យវិន័យ ដើម្បីបង្រៀនសាសន៍ អ៊ីស្រាអែល ទាក់ទិននឹងការសង្គ្រោះរបស់ពួកគេដូចម្តេច?

តាមរយៈក្រឹត្យវិន័យ ទ្រង់បង្រៀនសាសន៍អ៊ីស្រាអែលអោយ រង់ចាំការយាងមករបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ (កាឡាទី ៣:២៤)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានអ្វីផ្សេងទៀត ក្រៅពីក្រឹត្យវិន័យទាំង នេះទេ?

ទ្រង់ប្រទានផែនការណ៍ ក្នុងការកសាងរោងឧបោសថ។ (និក្ខមនំ ២៥-២៧:២១)

៧. តើរោងឧបោសថបានចង្អុលបង្ហាញពីព្រះគ្រីស្ទដូចម្តេច?

គឺជាសណ្ឋាននៃព្រះគ្រីស្ទ ដែលទ្រង់មានលក្ខណៈជាមនុស្ស មួយរយភាគរយ និងជាព្រះមួយរយភាគរយ ហើយស្វីមក រស់នៅជាមួយនឹង មនុស្សលោក (យ៉ូហាន ១:១៤) ក្នុងពេល ថ្វាយយញ្ញូបូជានៅមុខរោងឧបោសថគឺជាបែបផែននៃព្រះរាជ្យ កិច្ចរបស់ទ្រង់ដែលតម្រូវអោយសោយទីវង្គត់ សំរាប់លោះបាប របស់យើងរាល់គ្នា។ (យ៉ូហាន ១:១៤, ហេព្រើ ៨:១០)

៨. ហេតុអ្វីបានជារោងឧបោសថនោះ ត្រូវបានហៅថាជាព្រះ
ដំណាក់របស់ព្រះជាម្ចាស់?

ពីព្រោះជានិមិត្តរូបដំណាក់ថា ព្រះកំពុងតែគង់នៅជាមួយនឹង
រាស្ត្ររបស់ទ្រង់។ (និក្ខមនំ ២៥:២២)

៩. តើព្រះជាម្ចាស់រស់នៅជាមួយនឹងរាស្ត្ររបស់ទ្រង់ នៅក្នុង
រោងឧបោសថបានយ៉ាងដូចម្តេច?

នៅលើពពកដែលពេញដោយសិរីល្អនៅក្នុងទីបរិសុទ្ធបំផុត។
(និក្ខមនំ ៤០:៣៤)

១០. តើវាជាក់ស្តែងណាស់មែនទេ កាលដែលសាសន៍អ៊ីស្រាអែល
មិនសមនឹង ទទួលបាននូវព្រះវត្តមានព្រះគង់នៅជាមួយគេ?

ពិតមែន ព្រោះសាសន៍អ៊ីស្រាអែលបានបំរើដល់រូបសំណាក់
កូនគោមាស ពេលដែលលោកម៉ូសេបានចុះមកពីលើភ្នំ។
(និក្ខមនំ ៣២)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:៧-៨) ^៧ ទ្រង់ជាព្រះនៃ
យើងខ្ញុំ ព្រះនាមព្រះយេហូវ៉ា ឯបញ្ញត្តិទាំងប៉ុន្មានរបស់ទ្រង់ក៏
នៅពេញពាសលើផែនដី ^៨ ទ្រង់បាននឹកចាំពីសេចក្តីសញ្ញាទ្រង់
ជានិច្ច គឺជាព្រះបន្ទូលដែលទ្រង់បានបង្ហាប ដល់មនុស្សទាំង
ពាន់ដំណា។

មេរៀនទី ១៣

ពួកជំនុំនៅក្នុងវាលរហោស្ថាន

១. តើមានការបង្ហាញដូចម្តេច ពីការនិយាយពីការធ្វើដំណើររបស់ ពួកអ៊ីស្រាអែលទៅកាន់ស្រុកកាណាន?
អ៊ីស្រាអែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត្តិអោយទៅស្រុកកាណានជា ច្រើនឆ្នាំ ព្រោះពួកគេគ្មានជំនឿ។ (ជនគណនា ១៣,១៤)

២. តើពួកគេបានបង្ហាញពីភាពគ្មានជំនឿរបស់ពួកគេដូចម្តេច?
ពួកគេបដិសេដ ចំពោះការរាយការណ៍របស់យ៉ូស្វេ និង កាឡែប ហើយបានជឿលើការរាយការណ៍កុហកដោយអ្នក ស៊ើបការណ៍១០នាក់ផ្សេងទៀតវិញ។ (ជនគណនា ១៤:១៤,១០)

៣. ហេតុអ្វីបានជាទង្វើរបែបនេះបង្ហាញពីការដែលគ្មានជំនឿ ទៅវិញ?
ពីព្រោះពួកគេមិនទុកចិត្តការសំរេចនៃព្រះបន្ទូលសន្យាសម្តីនូវ មេត្រីដែល ថាទ្រង់នឹងប្រទានទឹកដីនោះអោយពួកគេ។
(ជនគណនា ១៣:៣០-៣៣ , ១៤ :៥-៩)

៤. តើព្រះដាក់ទោសចំពោះការមិនជឿបែបនេះយ៉ាងដូចម្តេច?
គឺទ្រង់ដាក់បណ្តាសាសានន៍អ៊ីស្រាអែល ដោយអោយពួកគេដើរគ្មានកោះត្រើយ ក្នុងវាលរហោស្ថាន រយៈពេល៤០ឆ្នាំ។ (ទំនុកដំកើង ៩៥:១០,ជនគណនា ១៤:៣៣)

៥. តើក្នុងអំឡុងពេល៤០ឆ្នាំ ក្នុងវាលរហោស្ថានមានរឿងអ្វីខ្លះ កើតឡើង?

រយៈពេល២០ឆ្នាំបានកន្លងផុតទៅ គឺនៅសល់តែយ៉ូស្វេ និង កាឡែបប៉ុណ្ណោះ ដែលបានរួចផុតជីវិតពីការស្លាប់នៅក្នុងទី រហោស្ថាន។ (ជនគណនា ១៤:១៩-៣៩)

៦. តើការតែលតោលក្នុងពេលនោះ មានលក្ខណៈដូចម្តេច?

វាគឺជាពេលមួយដែលពោរពេញទៅដោយការអ៊ីរទាំ បះបោរ ប្រឆាំងដ៏សែនអាក្រក់ជាទីបំផុត។ (ទំនុកដំកើង ៩៥:១០)

៧. តើអ្វីទៅដែលជាការសំគាល់ពីគំរូទាំងពីរ នៃការបះបោររបស់ ពួកអ៊ីស្រាអែលប្រឆាំងនឹងព្រះជាម្ចាស់?

ការបះបោររបស់ កូរេ ជាថាន និងអ៊ីប៊ីរ៉ាម ប្រឆាំងនឹងលោក ម៉ូសេ និងអេរ៉ុន(ជនគណនា ១៦) មួយទៀត គឺប្រជាជនបាន ស្អប់ខ្ពើមនឹងនិម្មិតរបស់ព្រះ ហើយពួកគេបានចោទប្រកាន់ ទ្រង់ថា ជាអ្នកនាំពួកគេអោយស្លាប់នៅវាលរហោស្ថាននេះ។ (ជនគណនា ១៦, ២១:៤-៩)

៨. តើព្រះដាក់ទោសពួកអ៊ីស្រាអែលចំពោះអំពើបាប ដែលគេស្អប់ ខ្ពើមនិម្មិតរបស់ទ្រង់យ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រះចាត់ពស់ភ្លើងអោយមកសំឡាប់ពួកគេអស់ជាច្រើននាក់។ (ជនគណនា ២១:៨-៩)

៩. តើព្រះបាបសង្គ្រោះពួកគេពីការសំឡាប់របស់ពស់ភ្លើង យ៉ាងដូចម្តេច?

ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលប្រាប់អោយលោកម៉ូសេធ្វើពស់ភ្លើង ធ្វើពីសង្ហិនមួយដាក់ភ្ជាប់នៅលើបង្គោល ហើយអស់អ្នកណាដែលបានក្រឡេកមើលពស់រូបពស់ភ្លើងសង្ហិននោះនឹងបានសង្គ្រោះ។ (ជនគណនា ២១:៨-៩)

១០. តើពស់លង្ហិននោះគឺជាការសំគាល់ទៅលើអ្វី?

ដូចដែលព្រះយេស៊ូវគ្រីស្តមានព្រះបន្ទូលថា “ហើយដែលលោកម៉ូសេ បានលីសត្វពស់ឡើងនៅទីរហោស្ថានយ៉ាងណា នោះកូនមនុស្សនឹងត្រូវ លើកឡើងយ៉ាងនោះដែរ ដើម្បីអោយអស់អ្នកណាដែលជឿដល់កូនមនុស្សនោះមិនត្រូវវិនាសឡើយ គឺអោយមានជីវិតអស់កល្បជានិច្ចវិញ”។ (យ៉ូហាន ៣:១៤-១៥)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:៩-១០) ^៩ជាសេចក្តីសញ្ញាដែលទ្រង់បានតាំង នឹងអំប្រាហាំ និងសម្បូថដែលបានស្បូថនឹងអ៊ីសាកផង ^{១០}ក៏បានតាំងសេចក្តីនោះដល់យ៉ាកុបទុកជាច្បាប់ដល់អ៊ីស្រាអែលសំរាប់ជាសេចក្តីសញ្ញា ដ៏នៅអស់កល្បជានិច្ច។

មេរៀនទី ១៤

សាសន៍អ៊ីស្រាអែលចូលទៅក្នុងទឹកដីស្រុកកាណាន

១. ហេតុអ្វីបានជាព្រះហាមមិនអោយលោកម៉ូសេ ដឹកនាំសាសន៍អ៊ីស្រាអែលចូលទៅក្នុងទឹកដីស្រុកកាណាន?

ព្រោះគាត់មានកំហឹងច្រឡោតនឹងសាសន៍អ៊ីស្រាអែល ហើយគាត់បានវាយថ្មយ៉ាងខ្លាំង។ (ជនគណនា ២០:១-១៣)

២. តើទង្វើរបស់លោកម៉ូសេបានប្រព្រឹត្តនោះបានបង្ហាញអោយឃើញអំពីអ្វី?

គាត់គ្រាន់តែមានលក្ខណៈសម្បត្តិ អាចធ្វើជាអ្នកសំរុះសំរួលប៉ុណ្ណោះ។

(ជនគណនា ២០:១២; ២៧:១៤; ទំដុកដំកើង ១០៦:៣២-៣៣)

៣. តើនរណាដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិ ធ្វើជាអ្នកសំរុះសំរួលដូចលោកម៉ូសេ?

ព្រះគ្រីស្ទ គឺជាអ្នកសំរុះសំរួលនៃសម្ព័ន្ធមេត្រីដ៏ប្រសើរឧត្តមបំផុត។ (ហេព្រើរ ៨:៦)

៤. តើព្រះបានត្រាស់ហៅនរណា ដើម្បីអោយដឹកនាំរាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលបន្តចូលក្នុងទឹកដីកាណាន?

គឺលោកយ៉ូស្វេ ព្រោះគាត់ក៏មានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចព្រះគ្រីស្ទផងដែរ។ (យ៉ូស្វេ ១:១-២)

៥. តើព្រះបង្ហាញអោយដឹងថា ទ្រង់បានបើកផ្លូវទៅស្រុកកាណាន យ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រោះទ្រង់ញែកទឹកទន្លេយ៉ែរដាន់នៅចំពោះមុខពួកគេ។

(យ៉ូស្វេ ៣)

៦. តើចាប់ពីណាដល់ណា ផ្នែកខាងលិចទន្លេយ៉ែរដាន់ដែលសាសន៍ អ៊ីស្រាអែលវាយដណ្តើមបានមុនគេ?

គឺចំណុចកណ្តាលដោយចាប់តាំងពីទីក្រុងយេរីខូមក។

(យ៉ូស្វេ ៦)

៧. តើព្រះអង្គចង់បង្ហាញពីអ្វីដែលទ្រង់បានសង្គ្រោះនាងរ៉ាហាប និងគ្រួសាររបស់នាង?

គឺព្រះអង្គចង់បង្រួបបង្រួមរាស្ត្ររបស់ទ្រង់ ចេញពីសាសន៍ដទៃ ផងដែរ។ (ទំនុកដំកើង ៨៧:១-៥)

៨. តើការសង្គ្រោះរបស់នាងរ៉ាហាបក៏ជាព្រះបន្ទូលសន្យាដែលព្រះ បានសន្យានឹងលោកអ័ប្រាហាំដែរមែនទេ?

មែនហើយ ដោយទ្រង់មានបន្ទូលប្រាប់គាត់ថា “គ្រប់ទាំង សាសន៍នៅ លើផែនដីនឹងបានពរដោយសារពូជផង”។

(លោកុប្បត្តិ ២២:១៨)

៩. តើសាសន៍អ្វីស្រាវអែលវាយដណ្តើមបានទឹកដីតំបន់ផ្សេងទៀត នៅផ្នែកខាងលិចទន្លេយ៉ែដាន់ត្រង់កន្លែងណាទៀត? គឺស្រុកភ្នំតំបន់ផ្នែកខាងត្បូង ហើយបន្ទាប់មកស្រុកតំបន់ភ្នំ ផ្នែកខាងជើង។ (យ៉ូស្វេ ១១:១៦-១៧)

១០. ហេតុអ្វីបានទឹកដីនោះត្រូវបានបែងចែកក្នុងចំណោម១២ កុលសម្ព័ន្ធ?

ទ្រង់បានចែកទឹកដីទាំងនោះដល់កុលសម្ព័ន្ធទាំង១២ ទុកជា ចំណែក។ (យ៉ូស្វេ ១៣:១-៨; ១៤:១-៥)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:១១-១៣) ^{១១}ដោយ បន្ទូលថា អញនឹងអោយស្រុកកាណានដល់ឯងទុកជាចំណែក មរតករបស់ឯង ^{១២}គ្រានោះគេមានគ្នាចំនួនតិច អើមានតិច ណាស់ហើយក៏គ្រាន់តែស្នាក់នៅក្នុងស្រុកនោះផង ^{១៣}គេជា អ្នកដើរចុះឡើងពីនគរមួយទៅនគរមួយ ហើយពីស្រុកមួយទៅ សាសន៍មួយទៀត

មេរៀនទី ១៥

អំពើបាបនានារបស់សាសន៍អ៊ីស្រាអែលនៅក្នុងទឹកដីសន្យា

១. តើសាសន៍អ៊ីស្រាអែលនៅតែស្មោះត្រង់នឹងព្រះជាម្ចាស់ទៀត ដែរឬទេ ពេលដែលរស់នៅក្នុងទឹកដីសន្យានោះ?

ទេ! គឺពួកគេបានបោះបង់ចោលព្រះជាម្ចាស់យ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយបែរទៅគោរពរូបសំណាកជំនួសព្រះជាម្ចាស់វិញ។
(ចៅហ្វាយ ២:១១-១៣)

២. តើហេតុអ្វីដែលបណ្តាលអោយកើតមានការមិនស្តាប់បង្គាប់ យ៉ាងដូច្នោះ?

គឺឪពុកម្តាយទាំងអស់មិនអប់រំកូនចៅរបស់គេអោយ ចេះគោរពកោតខ្លាចព្រះទេ។ (ចៅហ្វាយ ២:១០)

៣. តើសាសន៍អ៊ីស្រាអែលបានបំផ្លាញអស់អ្នកដែលមិនជឿលើព្រះ ក្នុងទឹកដីកាណាន ដូចដែលព្រះបានបង្គាប់ដែរឬទេ?

ទេ! គឺពួកគេមិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះជាម្ចាស់ឡើយ ហើយថែម ទាំងចង់សម្តែងមិត្តជាមួយជាតិសាសន៍ជាច្រើនទៀតផង។
(ចៅហ្វាយ ២:១-២)

៤. តើព្រះបានដាក់ទោសសាសន៍អ៊ីស្រាអែលយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងការដែលពួកគេចង់សម្តែងមិត្តជាមួយជាតិសាសន៍ដែលជាសត្រូវរបស់ទ្រង់ដូច្នោះ?

ព្រះទ្រង់បានចំរើនកំឡាំងដល់ជាតិសាសន៍ទាំងនោះ ហើយប្រគល់សាសន៍អ៊ីស្រាអែលទៅក្នុងកណ្តាប់ដៃរបស់គេ។
(ចៅហ្វាយ ២ និង ៣)

៥. តើព្រះនឹងចាំអំពីវាស្រ្តទ្រង់ឬទេពេលដែលពួកគេជួបនឹងទុក្ខវេទនា?

មែនហើយ គឺព្រះអង្គបានចាត់បញ្ជូនពួកចៅហ្វាយអោយទៅរំដោះពួកគេ ពេលដែលពួកគេបានលន់តួអំពើបាបរបស់ខ្លួន។
(ចៅហ្វាយ ២:១៦-១៨)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បានបង្រៀនមេរៀនអ្វីតាមរយៈកងទ័ពមួយក្រុមតូចរបស់លោកគឺឌាន?

ទ្រង់បានបង្រៀនថា ជ័យជំនះគឺសុទ្ធតែមកពីព្រះជាម្ចាស់។
(ចៅហ្វាយ ៧:១-៧)

៧. តើពេលដែលព្រះបន្ទូលបានមកដល់ទឹកដីអ៊ីស្រាអែល ទ្រង់បាននិយាយទៅមួយអ្នកណា?

ទ្រង់បាននិយាយជាមួយលោកសាំយូអែលដែលជាហោរាហើយក៏ជាសង្ឃនៃព្រះ។ (១សាំយ៉ូអែល ៣:១៩-៤:១)

៨. តើសាសន៍អ្វីស្រាវអែលស្មើរឿងដ៏អាក្រក់អ្វីទៅកាន់លោកសាំយូអែល?

ពួកគេសុំហោរាសាំយូអែល តាំអោយមានស្តេចមួយដូចសាសន៍ដទៃដែរ។ (១ សាំយូអែល ៨)

៩. ហេតុអ្វីបានជារឿងអាក្រក់ដែលសាសន៍អ្វីស្រាវអែល ចង់តាំងអោយមានស្តេចមួយអង្គឡើងគ្រងរាជ្យ?

ពីព្រោះថាក្នុងការដែលពួកគេទាមទារដូច្នោះ គឺបញ្ជាក់ថាពួកគេកំពុង តែបដិសេធព្រះអម្ចាស់ដែលជាស្តេចរបស់គេ។
(១ សាំយូអែល ៨:៧)

១០. តើក្នុងសម័យកាលនៃពួកចៅហ្វាយមានលក្ខណៈដូចម្តេច?

គឺមនុស្សទាំងឡាយបានប្រព្រឹត្តការអ្វីៗ ដែលគេយល់ឃើញថាសុទ្ធតែត្រឹមត្រូវក្នុងកែវភ្នែករបស់គេផ្ទាល់។
(ចៅហ្វាយ ២១:២៥)

ខតម្ហីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១០៥:១៤-១៥) ^{១៤} តែទ្រង់មិនបើកអោយអ្នកណាសង្កត់សង្កិនគេឡើយ អើ ទ្រង់បានផ្ទាល់ទាំងពួកស្តេចដោយយល់ដល់គេ ^{១៥} ដោយថាកុំអោយប៉ះពាល់នឹងអ្នកដែលអញបានចាក់ប្រេងតាំងអោយ ហើយកុំអោយប្រទូសរ៉ាយដល់ពួកហោរារបស់អញឡើយ។

មេរៀនទី ១៦

សាសន៍អ៊ីស្រាអែលទទួលបានទឹកដីសន្យាទាំងអស់ ទុកជាអរមរតក

១. តើព្រះប្រទានស្តេចមួយអង្គដូចដែលពួកគេបានទូលសូមទេ?

មែនហើយ គឺទ្រង់បានប្រទានសូលអោយឡើងសោយរាជ្យធ្វើ
ជាស្តេច។ (១សាំយ៉ូអែល ១០)

២. តើព្រះជាម្ចាស់បានចាក់ប្រេងតាំងអោយនរណាឡើង
សោយរាជ្យជំនួសសូល នៅពេលដែលគាត់បានបដិសេធ
ព្រះអង្គ?

គឺព្រះអង្គបានចាក់ប្រេងតាំងដល់ដាវីឌ អោយឡើងសោយ
រាជ្យជាស្តេចដ៏ជាធិបតេយ្យបន្តពីសូល។ (១សាំយ៉ូអែល ១៦)

៣. តើព្រះបានប្រទានអ្វីខ្លះដល់សាសន៍អ៊ីស្រាអែលតាមរយៈស្តេច
ដាវីឌ ?

តាមរយៈស្តេចដាវីឌ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទាននូវទឹកដីសន្យា
ទាំងប៉ុន្មានដល់សាសន៍អ៊ីស្រាអែល ដែលទ្រង់បានសន្យាជា
មួយនឹងលោកអ័ប្រាហាំ។ (លោកុប្បត្តិ ១៥:១៨-២១)

៤. ហេតុអ្វីបានជាស្តេចដាវីឌមិនអាចសាងសង់ព្រះវិហារបាន?
ព្រោះគាត់បានកំចាយឈាមជាច្រើន ហើយធ្វើចំបាំងធំៗជា
ច្រើន។ (១ប៊ុកក្រូត ២២:៨)

៥. តើព្រះសន្យាជាមួយស្តេចដាវីឌយ៉ាងណាជាមួយការសាងសង់
ព្រះវិហារ?
គឺទ្រង់នឹងប្រទានកូនប្រុសម្នាក់ដល់ស្តេចដាវីឌ ដែលអាចសង់
វិហារនោះបាន។ (២សាំយូអែល ៧:១២-១៣)

៦. តើមានសារៈសំខាន់អ្វី ដែលព្រះវិហារព្រះបាទសាឡាម៉ូនមាន
ក្នុងជីវិតសាសន៍អ៊ីស្រាអែល?
វាគឺជាចំណុចកណ្តាលនៃរដ្ឋាភិបាល។
(ចោទិយកថា ១២:១៣; ១ប៊ុកក្រូត ២២:៦-១៩)

៧. តើព្រះវិហារនេះអាចជាចំណុចកណ្តាលនៃអធិបតេយ្យភាព
ក្នុងចំណោមសាសន៍អ៊ីស្រាអែលបានយ៉ាងដូចម្តេច?
ពីព្រោះព្រះវេស៊ីដេមីតាំងជាសញ្ញាពីព្រះវត្តមាន របស់ទ្រង់
គង់នៅក្នុងចំណោមរាស្ត្រនៃសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់ព្រះអង្គ។
(១ប៊ុកក្រូត ២២:១៩, និក្ខមនិ ២៥:២២)

៨. តើរដ្ឋកាលព្រះបាទសាឡាម៉ូនមានលក្ខណៈយ៉ាងដូចម្តេច?
វាជារដ្ឋកាលមួយដែលមានសុខសន្តិភាព និងភាពប្តុំផ្អែមដ៏រុង
រឿង។ (១ពង្សាវតាក្រូត ៤:២១-២៥, ១ប៊ុកក្រូត ២២:៩)

៩. តើជ័យជំនះទាំងឡាយរបស់ស្តេចដាវីឌលើខ្មាំងសត្រូវគឺជា
សណ្ឋានមួយដែលបង្ហាញអំពីអ្វី?

គឺបង្ហាញពីជ័យជំនះរបស់ព្រះយេស៊ូវ លើអំពើបាបរបស់រាស្ត្រ
ទ្រង់ ជ័យជំនះលើវិញ្ញាណអាក្រក់ និងលោកិយដ៏ស្មោកគ្រោក
នេះ។ (លូកា ១:៧៤-៧៥, ទំនុកដំកើង ៥៦, ៧២:១-៩)

១០. តើភាពសុខសាន្ត និងភាពថ្កុំថ្កើងរុងរឿងក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទ
សាឡូម៉ូន ជាសណ្ឋានមួយដែលបង្ហាញអំពីអ្វី?

គឺបង្ហាញពីសិរីល្អ និងសោភ័ណភាពនៃព្រះរាជ្យរបស់ព្រះគ្រីស្ទ
ដែល នឹងត្រូវយាងមក។ (១ពង្សាវតាក្សត្រ៤:២១-២៥,
អេសាយ ៩:៦-៧, ១១:៦-៩, វិវរណៈ ១២:១០-១១, អេភេសូរ
២:១៤-១៧)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៤៥:១-២) ^១ចិត្តរបស់ខ្ញុំពេញ
ហៀរដោយសេចក្តីដ៏ល្អ គឺខ្ញុំនិយាយអំពីសេចក្តីដែលខ្ញុំបាន
និពន្ធតីដំណើរមហាក្សត្រ អណ្តាតខ្ញុំជាស្ថាប័នប្រកាសនៃអ្នកតែង
រឿងយ៉ាងដ៏នាញ ^២ទ្រង់ព្រះករុណាល្អវិសេសជាងអស់ទាំង
ពួកមនុស្សព្រះវិមទ្រង់ប្រកបដោយព្រះគុណ ហេតុនោះបាន
ជាព្រះបានប្រទានពរដល់ទ្រង់ជាដរាបតទៅ។

សម័យកាលទី ៤
ការបែងចែករាជ្យ ដើម្បីដាក់ចេញពីភាពជាទាសករ

មេរៀនទី ១៧
ការបែងចែករាជ្យ

១. តើអាណាចក្រព្រះបាទសាឡាម្លូន សំរេចតាមព្រះបន្ទូលសន្យា ដែលព្រះសន្យាជាមួយលោកអំប្រាហាំម?
វាគឺជាបែបផែននៃការសំរេចព្រះបន្ទូលសន្យានោះ។
(លោកុប្បត្តិ ១៧: ៦-៨)

២. តើអ្វីដែលជាការពិត ទាក់ទិនទៅនឹងបែបផែនដ៏មុតស្រួចនេះ?
គឺអាណាចក្រដ៏នៅអស់កល្បរបស់ព្រះ នៅស្ថានសួគ៌នៃទឹកដី កាណាន។ (ហេប្រើ ១១:៨:១០, ១៣-១៦, វិវរណៈ ៥:៦-១៤)

៣. តើព្រះដាក់ទោសព្រះបាទសាឡាម្លូន ចំពោះការថ្វាយបង្គំរបស់ ណាកយ៉ាងដូចម្តេច?
ព្រះអង្គដកយកកុលសម្ព័ន្ធទាំង១០ ចេញពីដំណាក់របស់ស្តេច ដារីឌ ហើយប្រគល់ពួកគេអោយទៅយេរូបោម។
(១ពង្សាវតារក្សត្រ ១១:៣៥)

៤. តើការបែងចែកអាណាចក្រនេះវាជាឱកាសបែបណា?

អេហ្វ្រេមបដិសេធការបន្ទុះបន្ទុយពន្ធពីប្រជាជន បន្ទាប់ពីវិមានរបស់ស្តេច និងព្រះវិហារដែលបានសង់ឡើង។

(១ពង្សាវតាក្សត្រ១២:៣-៥, ១២-១៤)

៥. ហេតុអ្វីទើបអំពើបាបក្នុងការដែលកុលសម្ព័ន្ធទាំង១០ចេញពីដំណាក់នៃស្តេចដាវីឌ?

ដោយសារពួកគេបដិសេធព្រះគ្រីស្ត ដែលព្រះជាម្ចាស់បានតែងតាំងទ្រង់អោយគង់លើបល្ល័ង្ករបស់ស្តេចដាវីឌ។

(១ពង្សាវតាក្សត្រ១២:១៦, ១៩, ២៥-២៩ អេសាយ ៩:៦-៧)

៦. តើអាណាចក្រយូដាបានទទួលព្រះពរសម្ព័ន្ធអមេត្រីអ្វីទៀតក្រៅពីរាជ្យបល្ល័ង្ករបស់ស្តេចដាវីឌ?

គឺអាណាចក្រយូដា មានព្រះដំណាក់ព្រះជាម្ចាស់ក្នុងក្រុងយេរូសាឡឹម។ (១ពង្សាវតាក្សត្រ១២:២៦-២៧)

៧. តើកុលសម្ព័ន្ធពីរណាដែលព្រះបានទុកអោយ អេហ្វ្រេមគ្រប់គ្រង?

គឺកុលសម្ព័ន្ធ យូដា និងបេនយ៉ាមីន។ (២រហាក្សត្រ ១១:១-២)

៨. តើវេហ្វបោមបានបង្ខិតបង្ខំអោយកុលសម្ព័ន្ធទាំង១០ ទៀត
ទទួលស្គាល់គាត់ថាជាស្តេចរបស់ពួកគេឬទេ?

មែនហើយ តែព្រះជាម្ចាស់មិនព្រមអោយគាត់ធ្វើចំបាំងជាមួយ
នឹងបងប្អូនរបស់គាត់ឡើយ។

(១ពង្សាវតារក្សត្រ ១២:២៣-២៤)

៩. តើអ្នកអាចនិយាយអំពីស្តេចទាំងអស់របស់យូដាដូចម្តេច?

ស្តេចទាំងអស់ សុទ្ធតែមកពីដំណាក់ស្តេចដារីឌទាំងអស់។

(១ពង្សាវតារក្សត្រ ១១:៤៣; ១៤:៣១; ១៥:៨; ២២:៤១

២ពង្សាវតារក្សត្រ ៨:១៦)

១០. ហេតុអ្វីបានជាស្តេចទាំងអស់នោះសុទ្ធសឹងតែមកពីដំណាក់
ស្តេចដារីឌ?

ពីព្រោះព្រះជាម្ចាស់បានសន្យាថា នឹងកសាងបល្ល័ង្ករបស់ស្តេច
ដារីឌអោយ នៅស្ថិតស្ថេរដ៏អស់កល្បជានិច្ច។

(២សាំយ៉ូអែល ៧:១៦-១៧, អេសាយ ៩: ៦-៧)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៤៥:៣-៤) ^៣ឱព្រះករុណាដ៏
មានឥទ្ធិប្បទិដ្ឋិអើយ សូមក្រវាត់ដាវជាប់នៅត្រគាកទ្រង់ ទុកជា
គ្រឿងលំអនឹងកិត្តិយសនៃទ្រង់ផង រួចជិះទៅដោយឥទ្ធិប្បទិ
របស់ទ្រង់មានទាំងជ័យជំនះផង ដើម្បីការពារនូវសេចក្តីពិត
សេចក្តីសុភាព និងសេចក្តីសុចរិត នោះព្រះហស្តស្តាំនៃទ្រង់នឹង
បង្រៀនទ្រង់ពីការដែលគួរកោតខ្លាច។

មេរៀនទី ១៨

អាណាចក្រនៃសាសន៍អ៊ីស្រាអែលត្រឡប់ទៅថ្វាយបង្គំ រូបសំណាកវិញ

១. តើបទគម្ពីរបញ្ជាក់អំពីយេរូបោម ជាស្តេចនៃកុលម្ព័ន្ធទាំង១០
យ៉ាងណា?

ព្រះអង្គហៅគាត់ថា “យេរូបោម.....ជាអ្នកដែលបាននាំអោយ
ពួកអ៊ីស្រាអែលធ្វើបាបតាមនោះដែរ”។ (២ពង្សាវតារក្សត្រ ១៣:២)

២. ហេតុអ្វីទើបព្រះហៅយេរូបោមថា ជាអ្នកនាំពួកអ៊ីស្រាអែលធ្វើ
អំពើបាបនៅនគរខាងជើង?

ដោយសារគាត់បញ្ជាអោយសាសន៍អ៊ីស្រាអែលថ្វាយបង្គំរូប
គោមាសថា ជាព្រះ។

(១ពង្សាវតារក្សត្រ ១២:២៨-២៩, ២ពង្សាវតារក្សត្រ ១៧:២១)

៣. តើអំពើបាបបែបណា ដែលជាប់ជាមួយសាសន៍អ៊ីស្រាអែលនា
ថ្ងៃខាងមុខ?

សាសន៍អ៊ីស្រាអែលបានវិលត្រឡប់ទៅថ្វាយបង្គំ រូបសំណាក
នានាដែលជាព្រះនៃជាតិសាសន៍ ដែលមិនជឿលើព្រះពិតនៅ
ជុំវិញទឹកដីស្រុកកាណាន។ (២ពង្សាវតារក្សត្រ ១៧:៧-១២)

៤. តើសាសន៍អ៊ីស្រាអែលបានថ្វាយបង្គំរូបសំណាកពិសេសមួយណា?

នាសម័យកាលស្តេចអ៊ីហាប់ដ៏អាក្រក់ អ៊ីស្រាអែលបានថ្វាយបង្គំរូបព្រះបាល។ (១ពង្សាវតារក្សត្រ ១៦:៣០-៣៣)

៥. តើមាននៅសល់នរណាម្នាក់ដែលស្មោះត្រង់នឹងព្រះជាម្ចាស់ដែរឬទេ?

មែនហើយ គឺមាននៅសល់មនុស្ស៧ពាន់នាក់ដែលមិនព្រមថ្វាយបង្គំរូបព្រះបាល។ (១ ពង្សាវតារក្សត្រ ១៩:១៨)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បញ្ចូលនរណា អោយមកប្រឆាំងនឹងព្រះក្លែងក្លាយនេះ?

គឺហោរាអេលីយ៉ា និងអេលីសេ ជាអ្នកប្រកាសថាព្រះយេហូវ៉ាជាព្រះ។ (២ពង្សាវតារក្សត្រ ២:១៣-១៤; រ៉ូម ១១:២-៤)

៧. តើហោរាមួយណាដែលប្រមានប្រាប់ដល់សាសន៍អ៊ីស្រាអែលអំពីការកាត់ទោសរបស់ព្រះនឹងត្រូវមកដល់?

ហោរាអេម៉ុស និង ហោរាហ្វសេ។
(ហ្វសេ ១:១-២,៤; អេម៉ុស ១:១-២; ៣:១-២)

៨. តើអ្នកដែលនៅសេសសល់ក្នុងកុលសម្ព័ន្ធទាំងដប់ ជ្រើសរើស
យកពេលដ៏ពិសេសណា ដើម្បីមកបញ្ជាក់អំពីសេចក្តីជំនឿ
របស់ពួកគេ?

ក្នុងសម័យហោសេគាធ្វើជាស្តេចនៃពួកយូដា គឺពួកគេវិល
ត្រឡប់ទៅក្រុងយេរូសាឡឹម អោយទាន់ថ្ងៃបុណ្យរំលង។
(២រហាក្សត្រ ៣០:១០-១១)

៩. តើព្រះដាក់ទោសកុលសម្ព័ន្ធផ្ទៃងខាងជើងចំពោះអំពើអាក្រក់
របស់ពួកគេយ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រះជាម្ចាស់បានបញ្ជូនស្តេចអាសស៊ើរ ទៅនាំយកពួកគេ
អោយជាប់ជាទោសករ ហើយពង្រាយពួកគេ។
(២ពង្សាវតាក្សត្រ ១៧)

១០. តើនរណាដែលស្តេចអាសស៊ើរអោយអាស្រ័យនៅលើទឹកដី
របស់ពួកគេ?

គឺជាសាសន៍សាម៉ារី ដែលជាពួកបរទេសបានមកយកផ្នែក
ផ្សេងៗក្នុងអាណាចក្រអាសស៊ើរ។ (២ រហាក្សត្រ ១៧:២៤)

ខតម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៤៥:៥-៦) ^៥ព្រូញទ្រង់មុត
ធៀបដល់បេះដូងរបស់ពួកខ្មាំងសត្រូវនៃព្រះករុណា សាសន៍
ទាំងប៉ុន្មាននឹងដួលចុះនៅក្រោមទ្រង់ ^៦ឱព្រះអង្គអើយ បល្ល័ង្ក
ទ្រង់ស្ថិតស្ថេរនៅអស់កល្បជានិច្ចរៀងរាបតទៅ ឯព្រះដំបង
ពេជ្ររបស់រាជ្យទ្រង់នោះជាដំបងសុចរិត។

មេរៀនទី ១៩

អាណាចក្រនៃសាសន៍យូដាបានបញ្ចប់ភពិព្រះជាម្ចាស់

១. តើអាណាចក្រយូដាតូចជាងអាណាចក្រអ៊ីស្រាអែលមែនទេ?

មែន មនុស្សដែលស្មោះត្រង់របស់ព្រះជាម្ចាស់តែងតែមាន
ចំនួនតិចជាង មនុស្សដែលមិនស្គាល់ព្រះ។

(១ពង្សាវតាក្សត្រ ១២:២១-២៤, ២ពង្សាវតា ក្សត្រ ១៩:១-៤)

២. តើនៅក្នុងចំណោមសាសន៍យូដានៅមានមនុស្សថ្វាយបង្គំ
រូបសំណាកថាជាព្រះដែរទេ?

មែនហើយ អំពើអាក្រក់បានចំរើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សបូក
រួមទាំងមនុស្សក្នុងអាណាចក្រយូដាផងដែរ។

(១ពង្សាវតាក្សត្រ ១៤:២២-២៤)

៣. តើស្តេចទាំងឡាយទៀតនៃសាសន៍យូដាគោរពកោតខ្លាច
ដល់ព្រះឬ?

មិនមែនដូច្នោះទេ តែមានស្តេចភាគច្រើនជាអ្នកដឹកនាំសាសន៍
យូដាអោយថ្វាយបង្គំរូបសំណាកយ៉ាងខ្លាំងទៀតផង។

(២ពង្សាវតាក្សត្រ ៨:១៨-១៩, ២៧, ១១:១-៣, ១៦:២-៤)

៤. តើអំពើអាក្រក់បែបណាដែលព្រះនាងអ័ថាលាព្យាយាម
ប្រព្រឹត្ត?

ព្រះនាងព្យាយាមធ្វើឃាតញាតិវង្សានុវង្សទាំងអស់របស់ស្តេច
ដារីឌ។ (២រហាក្សត្រ២២:១-១២)

៥. ហេតុអ្វីវិញ្ញាណអាក្រក់ប៉ុនប៉ងធ្វើឃាតញាតិវង្សានុវង្សស្តេច
ដារីឌទាំងតាមរយៈព្រះនាងអ័ថាលា?

ពីព្រោះព្រះគ្រីស្ទនឹងត្រូវមកយកកំណើត ក្នុងពូជហ្លួងក្សត្រអង្គ
នេះ។ (១ពង្សាវតាក្សត្រ៩:៥, ២រហាក្សត្រ១៣:៥; អេសាយ៩:៦-៧)

៦. តើព្រះទុកអោយពូជហ្លួងក្សត្រអង្គនេះនៅរស់រានមានជីវិត
យ៉ាងដូចម្តេច?

គឺទ្រង់បានរក្សាទុកកុមារ យ៉ូអាសអោយមានជីវិត រួចផុតពី
ការតាមសម្លាប់របស់ព្រះនាងអ័ថាលា។
(២ពង្សាវតាក្សត្រ ១១:១-២)

៧. តើស្តេចណាខ្លះដែលសំគាល់ពីជំនឿនិងភាពបរិសុទ្ធផ្លៀវផ្លា
របស់ពួកគេ?

អាសា យ៉ូអាស ហេសេគា យ៉ូសេ គឺជាស្តេចដែលបានបន្ទាប
បន្ថោកដល់ការថ្វាយបង្គំរបស់ណាក បានសង់ព្រះវិហារ ដើម្បី
ថ្វាយបង្គំឡើងវិញ ហើយបានហៅពួកសាសន៍យូដាអោយ
ប្រតិបត្តិថ្ងៃបុណ្យរំលង។

(១ពង្សាវតាក្សត្រ ១៥:៩-១៥; ២រហាក្សត្រ ២៤:១-៤; ១ពង្សាវតាក្សត្រ ២២:៤២-៤៣; ២រហាក្សត្រ ៣០:១-២; ២ពង្សាវតាក្សត្រ ២២:១-២; ២៣:១៩-២៥ ។ល។)

៨. តើហោរាមួយណាដែលព្រះតាំងឡើង ជាពិសេសដើម្បីអោយបង្រៀនដល់សាសន៍យូដាអោយដើរតាមផ្លូវរបស់ទ្រង់?

គឺហោរាអេសាយ និងហោរាយេរេមា ព្រះបានប្រាប់ពួកគាត់អោយដឹងថា ពេលវេលាទាសភាពនៃសាសន៍យូដាជិតមកដល់ហើយ ហើយសល់តែមនុស្សមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះ។
(អេសាយ១,យេរេមា១:១-២,៣:២៣-៤:៦)

៩. តើព្រះជាម្ចាស់មានព្រះបន្ទូលអំពីព្រះគ្រីស្តនៅក្នុងសម័យនោះដែរឬទេ?

មែនហើយ តាមរយៈហោរាមីកាទ្រង់ថែមទាំងបញ្ជាក់ថាស្រុកបេឡេហឹម គឺជាកន្លែងដែលព្រះអម្ចាស់យេស៊ូវនឹងត្រូវប្រសូត្រឡើងផង។(មីកា ៥:២)

១០. តើសាសន៍យូដាបានងាកចេញពីផ្លូវដ៏អាក្រក់របស់គេឬទេ?

ទេ! ពួកគេកាន់តែប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ខ្លាំងឡើងៗ ទោះបីជាអាណាចក្រ អ៊ីស្រាអែលបានកន្លងផុតទៅហើយក្តី។
(២ពង្សាវតាក្សត្រ ២៣:២៦-២៧, ២៤:៣-៩)

ខតម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៤៥:៧-៨) ^៧ទ្រង់បានស្រឡាញ់សេចក្តីសុចរិត ហើយស្អប់ការទុច្ចរិត ហេតុនោះបានជាព្រះគឺជាព្រះនៃទ្រង់ បានចាក់ប្រេងថ្វាយទ្រង់ជាប្រេងនៃសេចក្តីត្រេកអរសាទរ លើសជាងពួកសំឡាញ់នៃទ្រង់ ^៨ព្រះពស្ត្រទ្រង់ផ្សាយក្លិនក្រអូប ដោយជ័រល្វីងទេសក្រីស្នា និងកំញានមានពួស្សរភ្លេង ចេញពីដំណាក់ភ្នកបណ្តាលអោយទ្រង់សប្បាយឡើង។

មេរៀនទី ២០
សាសន៍យូដាបានទទួលការឃុំឃាំង

១. តើព្រះជាម្ចាស់បានដាក់ទោស អំពើអាក្រក់របស់យូដាយ៉ាង ដូចម្តេច?

ព្រះបញ្ជូនស្តេចនេប៊ូក្លេសាអោយយកសាសន៍យូដា ធ្វើជាទាសករ។ (២រាហ៍ ៣៦)

២. តើរាស្ត្ររបស់ព្រះជាម្ចាស់ភាគច្រើនត្រូវបានគេនាំចូលទៅក្នុង ទឹកដីនៃនីមាសករដែរឬទេ?

មែនហើយ ឧទាហរណ៍ ដានីយ៉ែន និងមិត្តភាព៣នាក់ទៀត ជាដើម។ (ដានីយ៉ែន ១:១-៤, ៦-៧)

៣. តើស្តេចនេប៊ូក្លេសាបាននាំទាសករទៅកាន់ទីក្រុងណា?

គឺទៅទីក្រុងបាប៊ីឡូន ដែលជារាជធានីនៃចក្រភពបាប៊ីឡូន។ (យេរេមា ៥៣:២៨-៣២)

៤. ប៉ុន្តែ តើព្រះមិនបានសន្យានឹងសាសន៍អ៊ីស្រាអែលថាអោយ ពួកគេធ្វើជាម្ចាស់លើទឹកដីកាណានរហូតអស់កល្បទេឬអី?

ទ្រង់បានសន្យាប្រាកដមែន តែការសន្យានោះបានសំរេចរួច រាល់នៅ ពេលដែលបែកចែកមរតកទឹកដីស្ថានសួគ៌កាណាន។ (វិវរណៈ ២១-២២:៧)

៥. តើពួកព្រឹទ្ធាចារ្យបានយល់ថា សេចក្តីសន្យានេះចង់សំដៅទៅលើស្ថានសួគ៌មែនទេ?

មែនហើយ ពួកគេមានបំណងចិត្តចង់បានប្រទេសមួយដែលប្រសើរជាងមុន វាប្រហែលនឹងស្ថានសួគ៌ដែរ។
(ហេព្រើរ ១១:១០, ១៣-១៦)

៦. តើមានអ្វីបានកើតឡើងចំពោះព្រះវិហារ និងបល្ល័ង្ករបស់ស្តេចដារីឌនៅក្នុងទីក្រុងយេរូសាឡឹម?

គឺត្រូវបានបំផ្លាញទាំងស្រុង ក្នុងពេលដែលទីក្រុងត្រូវបានឆេះឡើង។ (២ពង្សាវតាក្សត្រ២៥:៨-៩, ១៧)

៧. ហេតុអ្វីបានជាព្រះជាម្ចាស់សព្វព្រះហឫទ័យអោយបំផ្លាញចោលបែបនេះ?

ព្រោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យអោយរាស្ត្ររបស់ទ្រង់ បានសំឡឹងទៅឯបល្ល័ង្ករបស់ព្រះគ្រីស្ទ ក្នុងក្រុងយេរូសាឡឹមថ្មីវិញម្តង។
(វិវរណៈ ៣:១១-១៣)

៨. តើការរស់នៅក្រោមនឹមទាសភាពបានប៉ះពាល់ដល់អ្នកជឿយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?

ពួកគេបាននឹកហើយនឹកទៀតដល់ព្រះវិហារ ដែលជាកន្លែងព្រះអាស្រ័យគង់នៅ។ (ទំនុកដំកើង ១៣៧)

៩. តើហោរាដានីយ៉ែលបង្ហាញជំនឿគាត់ ចំពោះព្រះបន្ទូលសន្យា នៅបាប៊ីឡូនយ៉ាងដូចម្តេច?

គាត់បានអធិស្ឋានដោយបែរមុខសំដៅទៅឯក្រុងយេរូសាឡឹម ដែលជាកន្លែងព្រះវិហារបានតាំងនៅ (ដានីយ៉ែល ៦:១០)។

១០. តើនរណាបានលើកទឹកចិត្តដល់ពួកគេ អោយរំពឹងចាំនូវការវិល ត្រឡប់របស់ពួកគេវិញ?

គឺហោរា អេសេគាល ដែលជាមនុស្សម្នាក់ក្នុងចំណោមពួក ឈ្លើយនៅមានទន្លេកេបារ។ (អេសេគាល ១)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៦៧:១-៤) ^១សូមព្រះអង្គ អាណិតមេត្តាដល់យើងខ្ញុំ ហើយប្រទានពរផង សូមអោយព្រះ ភ័ក្រ្តទ្រង់ភ្លឺមកដល់យើងខ្ញុំ ^២សូមអោយមនុស្សលោកបាន ស្គាល់ផ្លូវរបស់ទ្រង់ ហើយអោយអស់ទាំងសាសន៍ដទៃបាន ស្គាល់សេចក្តីសង្គ្រោះរបស់ទ្រង់ដែរ ^៣ឱព្រះអង្គអើយ សូម អោយជនទាំងឡាយសរសើរដល់ទ្រង់ អោយជនទាំងអស់ សរសើរដល់ទ្រង់ ^៤ឱសូមអោយអស់ទាំងនគរបានអរសប្បាយ ហើយច្រៀងដោយអំណរចុះ។

មេរៀនទី ២១

ព្រះជាម្ចាស់ប្រោសប្រណីដល់ពួកចំណាស់ខ្មាំង

១. តើសៀវភៅទំនាយមួយណា ដែលបានសរសេរក្នុងអំឡុងពេលស្ថិតក្រោមការជិះជាន់សង្កត់សង្កិន?
ក្នុងបទគម្ពីរដានីយ៉ែល ដែលនិយាយអំពីការជិតយាងមកដល់នៃអាណាចក្រព្រះគ្រីស្ទ។
២. តើព្រះជាម្ចាស់បានបើកសំដែង ពីការមកដល់នៃអាណាចក្រនេះដល់ស្តេចនេប៊ូក្លេសាយ៉ាងដូចម្តេច?
តាមរយៈការសុបិននិមិត្តឃើញនូវរូបភាពដ៏ធំសំបើមមួយត្រូវបានបំផ្លាញចោល។ (ដានីយ៉ែល ២)
៣. តើរូបភាពក្នុងសុបិននិមិត្តនេះដំណាងអោយអ្វី?
ដំណាងអោយអាណាចក្រលោកីយទាំងមូល ដែលមានស្តេចនេប៊ូក្លេសាជាប្រមុខ។ (ដានីយ៉ែល ២:៣៧-៤៣)
៤. តើរូបភាពក្នុងសុបិននិមិត្តនេះត្រូវបានបំផ្លាញយ៉ាងដូចម្តេច?
បំផ្លាញដោយដុំថ្ម ដែលជាដំណាងអោយអាណាចក្ររបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ (ដានីយ៉ែល ២:៤៤-៤៥)

៥. តើដានីយ៉ែល និងមិត្តគាត់ទាំង៣នាក់ មានការរងទុក្ខដោយសារជំនឿពួកគេក្នុងអាណាចក្រនោះដែរឬទេ?

មែនហើយ ពួកគាត់ត្រូវបានចាប់បោះទៅក្នុងឡឆ្នើងនៅពេលដែលពួកគាត់បានបដិសេធ មិនថ្វាយបង្គំរូបសំណាកស្តេចនេប៊ូក្លេសា។ (ដានីយ៉ែល ៣)

៦. តើព្រះជាម្ចាស់បានការពារមិត្តភក្តិទាំង៣នាក់នេះដូចម្តេច?

ព្រះអង្គបានចាត់ទេវតារបស់ទ្រង់អោយដើរកាត់ឡឆ្នើងជាមួយពួកគេ។ (ដានីយ៉ែល ៣:២៤-២៨)

៧. តើព្រះជាម្ចាស់បានបើកសំដែងអោយស្តេចបេលសាសារឃើញពីការធ្លាក់ចុះនៃក្រុងបាប៊ីឡូនយ៉ាងដូចម្តេច?

ដោយការសរសេរលើជញ្ជាំង រួចហោរាដានីយ៉ែលជាអ្នកបកស្រាយ។ (ដានីយ៉ែល ៥)

៨. តើដានីយ៉ែលត្រូវបានការពារពួកខ្មាំងសត្រូវយ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រះបានរក្សាជីវិតគាត់ ពេលដែលគាត់នៅក្នុងរូងតោ។ (ដានីយ៉ែល ៦)

៩. តើព្រះជាម្ចាស់រំដោះប្រជារាស្ត្រទ្រង់ចេញពីចំណាប់ខ្លាំង យ៉ាងដូចម្តេច?

គឺរយៈពេល៧០ឆ្នាំ ក្រោយមកព្រះអង្គបានដកស្តេច ស៊ីរូស ចេញពីអំណាច ដោយអនុញ្ញាតិអោយរាស្ត្រទ្រង់ទៅថ្វាបង្គំនៅ ក្រុងយេរូសាឡឹមវិញ។ (អែស៊ា ១:១-២)

១០. តើសាសន៍យូដាបានរួចពីចំណាប់ខ្លាំង ហើយបានវិលទៅក្រុង យេរូសាឡឹមវិញឬទេ?

ទេ! មានសាសន៍យូដាជាច្រើនមានការពេញចិត្តក្នុងការបន្តរស់ នៅក្នុងក្រុងបាប៊ីឡូនតទៅទៀត។ (នាងអេសធើរ ២:៥-៧, ៣:៦)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៦៧:៤ខ-៧) ^៤ត្បិតទ្រង់នឹង ជំនុំជំរះអស់ទាំង សាសន៍ដោយទៀតត្រង់ ហើយគ្រប់គ្រង អស់ទាំងនគរដែលនៅលើផែនដី ^៥ឱព្រះអង្គអើយ សូមអោយ ជនទាំងឡាយសរសើរដល់ទ្រង់ អោយជនទាំងអស់សរសើរ ដល់ទ្រង់ចុះ ៦ នោះដីនឹងបង្កើតផលឡើង ហើយព្រះដ៏ជាព្រះ នៃយើងខ្ញុំ ទ្រង់នឹងប្រទានពរមកយើងខ្ញុំ ^៧ព្រះទ្រង់នឹងប្រទាន ពរមកយើងខ្ញុំជាពិត ហើយអស់ទាំងចុងផែនដីបំផុតនឹងកោត ខ្លាចដល់ទ្រង់ ។

មេរៀនទី ២២

សាសន៍អ្វីស្រាវអែលវិលត្រឡប់មកទីកន្លែងស្រុកកាលានវិញ

១. តើអ្វីទៅជាកត្តាដែលនាំអោយពួកឈ្លើយ វិលមកស្វែងរកទីក្រុង បរិសុទ្ធវិញ?

ពួកគេបានស្វែងរកឃើញក្រុងយេរូសាឡឹម និងព្រះវិហារដែល សល់ពីការបាក់បែក។ (នេហេមា ២:១២-១៨)

២. ហេតុអ្វីបានព្រះជាម្ចាស់បង្គាប់អោយពួកគេ សាងសង់ព្រះវិហារ ឡើងវិញ?

ព្រោះវាជាអត្ថន័យបញ្ជាក់ពីព្រះវត្តមានទ្រង់ ក្នុងចំណោមរាស្ត្រ ព្រះអង្គ។ (អែស ១:១-៥, ១រណា ២២:១៩, និក្ខមនំ ២៥:២២)

៣. ហេតុអ្វីសព្វថ្ងៃនេះ យើងមិនថ្វាយបង្គំព្រះតែនៅព្រះវិហារដូច ពីមុន?

ព្រោះតែព្រះគ្រីស្ទគឺជាព្រះវិហាររបស់ព្រះជាម្ចាស់ ដូច្នោះ ហើយព្រះវិញ្ញាណទ្រង់គង់ក្នុងចិត្តយើង។
(វិវរណៈ ២១:២២, អេភេសូ ២:២២)

៤. តើនរណាបានជំទាស់ពួកយូដាក្នុងការសង់ព្រះវិហារ និងក្រុង យេរូសាឡឹម?

គឺពួកសាសន៍សាម៉ារី និងអស់អ្នកដែលមិនជឿព្រះផ្សេងទៀត ដែល រស់ក្នុងទឹកដីនោះ។ (អែស ១ ៤)

៥. ហេតុអ្វីបានពួកគេទាំងនោះព្យាយាមបញ្ឈប់សាសន៍យូដា?
ពីព្រោះពួកគេបានស្អប់ព្រះជាម្ចាស់ និងស្អប់រាស្ត្ររបស់ព្រះ
អង្គ។ (នេហេមា ២:១៩-២០, ៤:១-៨)

៦. តើសាសន៍យូដាអាចសាងសង់ព្រះវិហារបានសំរេចដែរឬទេ?
មែនហើយ ស្តេចជារីយុស បញ្ជាអោយក្រុមទេសាភិបាលក្នុង
តំបន់នោះចេញពីពួកគេ បើទោះបីជាមានការបង្ខិតបង្ខំអោយ
គាត់ប្រគល់នូវរបស់របរ ផ្សេងៗដែលត្រូវការសំរាប់ការងារ
នោះក៏ដោយ។ (អែសរ៉ា ៦)

៧. តើប្រជាជនធ្វើដូចម្តេច ពេលដែលពួកគេសង់គ្រឹះនៃព្រះវិហារ
រួចរាល់?
ពួកគេច្រៀងឆ្លងឆ្លើយគ្នា ដោយពាក្យសរសើរ ហើយអរ
ព្រះគុណដល់ព្រះជាម្ចាស់។ (អែសរ៉ា ៣:១១)

៨. តើប្រជារាស្ត្ររីករាយដែរឬទេ ពេលដែលព្រះវិហារត្រូវបានសង់
រួចរាល់?
ទេ! មានអ្នកខ្លះដែលបានឃើញទ្រង់ទ្រាយរបស់ព្រះវិហារ
ពីមុនពួកគេស្រែកយំយ៉ាងខ្លាំង។ (អែសរ៉ា ៣:១២)

៩. តើវាជ្រុបល្អធុររបស់ស្តេចដាវីឌត្រូវបានស្តារឡើងវិញ ដែរឬទេ?
ទោះបីជាគ្មានស្តេចអង្គណា គង់លើបល្ល័ង្កព្រះបាទដាវីឌក៏
ដោយ ក៏នៅតែមានខ្សែស្រឡាយរាជវង្សានុវង្សបន្តដដែល។
(យេរេមា ៣៦:២៩-៣០, អេសាយ ៩:៦-៧)

១០. តើការប្រមូលផ្តុំនៃរាស្ត្រព្រះជាម្ចាស់ក្នុងការវិលមកក្រុង
យេរូសាឡឹមវិញមានសារៈសំខាន់ដូចម្តេច?

ក្នុងនោះ គឺដើម្បីព្រះគ្រីស្តអាចនឹងប្រសូត្រក្នុងទឹកដីសន្យា ជា
មួយគ្នានេះដែរ វាក៏ជាសញ្ញាបង្ហាញពីការប្រមូលផ្តុំគ្នានៃរាស្ត្រ
ទ្រង់ក្នុងពួកជំនុំនៃសម្ព័ន្ធមេត្រីថ្មី។ (អែសា ៤៩, នេហេមា ៨:១-
៩:៣៨, ហាកាយ ២:១៥-២៣, ទំនុកដំកើង ៨៧, លូកា ១:១-២:៥២)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១២២:១-៥) ^១កាលគេ
និយាយមកខ្ញុំថា ចូរយើងចូលទៅក្នុងដំណាក់នៃព្រះយេហូវ៉ា
នោះខ្ញុំមានចិត្តអំណរអរណាស់ ^២ឱក្រុងយេរូសាឡឹម អើយ
ដើងយើងឈរនៅខាងក្នុងទ្វាររបស់ឯងហើយ ^៣យេរូសាឡឹម
អើយ ឯងបានសង់ឡើងដូចជាទីក្រុងដែលណែនណាន់ជាប់
គ្នា ^៤ជាកន្លែងដែលអស់ទាំងពូជអំបូរ គឺពូជអំបូរនៃព្រះយេហូវ៉ា
គេឡើងទៅតាមទំលាប់នៃសាសន៍អ៊ីស្រាអែល ដើម្បីនឹងអរ
ព្រះគុណដល់ ព្រះនាមព្រះយេហូវ៉ា ^៥ត្បិតនៅទីនោះមាន
បល្ល័ង្កតាំងឡើងសំរាប់ការវិនិច្ឆ័យ គឺជាបល្ល័ង្កទាំងប៉ុន្មាននៃ
រាជ្យវង្សដាវី។

សម័យកាលទី ៥

**ប្រជារាស្ត្រអ៊ីស្រាអែលនៅក្នុងទឹកដីស្រុកកាលាន
ដើម្បីទទួលកំណើរព្រះគ្រីស្ទ**

មេរៀនទី ២៣

ព្រះជាម្ចាស់ការពារប្រជារាស្ត្រសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់ព្រះអង្គ

១. តើព្រះគម្ពីរមួយណាដែលប្រាប់យើងអំពីសាសន៍យូដា ដែលបាននៅសល់លើទឹកដីនៃចំណាប់ខ្មាំង?

គឺព្រះគម្ពីរ អេសធើរ ដែលត្រូវបានគេដាក់តាមឈ្មោះក្មេងស្រីសាសន៍ យូដាម្នាក់ដែលបានក្លាយជាមហោសីរបស់ស្តេចស្រុកពើរស៊ី។

២. តើក្នុងព្រះគម្ពីរអេសធើរបានបង្រៀនអំពីសេចក្តីពិតយ៉ាងដូមម្តេច?

ក្នុងព្រះគម្ពីរនេះបានបង្រៀន អោយយើងដឹងថាមនុស្សហាម៉ានគ្មានផ្លូវនឹងបំផ្លាញពួកជំនុំព្រះជាម្ចាស់បានឡើយ។
(នាងអេសធើរ ៨:៧-១១, ១៦-១៧)

៣. តើក្នុងសម័យកាលនោះហាម៉ានជាមនុស្សអាក្រក់ព្យាយាម
បំផ្លាញពួកជំនុំព្រះឬទេ?

មែនហើយ! សាតាំងបានព្យាយាមប្រើប្រាស់ហាម៉ានជាមនុស្ស
អាក្រក់ ដើម្បីអោយសម្លាប់សាសន៍យូដាទាំងអស់ចោល។
(អេសធើរ ៣)

៤. ហេតុអ្វីបានហាម៉ានព្យាយាមបៀតបៀនដល់ពួកជំនុំនៃព្រះ?

ព្រោះគេស្អប់ម៉ាដេកាយដែលជាសាសន៍យូដា។
(នាងអេសធើរ ៣:១-៦)

៥. តើគេបានធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីសម្លាប់ពួកយូដាទាំងអស់នោះ?

គេបានបញ្ចុះបញ្ចូលស្តេច អ៊ីហាស្វ៊ីរុស អោយបង្កើតច្បាប់មួយ
ឡើង ដើម្បីអោយសាសន៍យូដាទាំងអស់មានទោសរហូតដល់
ស្លាប់។ (អេសធើរ ៣:៨)

៦. តើព្រះបំផ្លាញគំរោងការណ៍របស់ហាម៉ានយ៉ាងដូចម្តេច?

ព្រះអង្គបានបណ្តាលចិត្តអោយព្រះនាងអេសធើរ ទូលសូម
អោយស្តេចទុកជីវិតនាង និងសាសន៍នាងផងដែរ។
(អេសធើរ ៧:១-៤)

៧. តើនរណាប្រាប់អោយព្រះនាងអេសធើរ ទូលសូមអោយស្តេច ទុកជីវិតនាង និងសាសន៍នាង?

គឺម៉ាដេកាយ ជាឪពុកមាននាង ជាអ្នកដែលបាននាំនាងអោយ ចូលមកក្នុងទឹកដីដែលមិនជឿលើព្រះនេះ។

៨. តើការដាក់ទោសបានធ្លាក់មកលើហាម៉ានដូចម្តេច?

ស្តេចយកគេទៅព្យួរករលើឈើដែលគេដំឡើងទុកសំរាប់ ព្យួរករ ម៉ាដេកាយជំនួសវិញ។ (អេសធើរ ៧:៧-១០)

៩. តើវាជាអំពើបាបសំរាប់សាសន៍យូដា ដូចជាម៉ាដេកាយ និង នាងអេសធើរ ដែលបន្តរស់ក្នុងទឹកដីចំណាប់ខ្មាំងដែរឬទេ?

មែនហើយ ពួកគេហាក់ដូចជាមិនចាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងព្រះ វិហារ និងព្រះបន្ទូលសន្យានៃសម្ព័ន្ធមេត្រីរបស់ព្រះជាម្ចាស់។ (ហេព្រើរ ១១:៨-១០, ១៣-១៦, និក្ខមនំ ២៥:២២, នាងរស់ ១:១-៦, ១៩-២១)

១០. តើយើងរៀនពីប្រវត្តិសាស្ត្រនេះយ៉ាងណាដែរ?

ព្រះជាម្ចាស់មានព្រះទ័យមេត្តាករុណាចំពោះរាស្ត្រទ្រង់ ហើយ សូម្បីតែមនុស្សមានបាប ក៏ទ្រង់ប្រើគេឱ្យមកសង្គ្រោះពួកជំនុំ របស់ទ្រង់ដែរ។

(នាងអេសធើរ ៨:១, ៨:១៥-៩:៥, យេរេមា ២៤:៧)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១២២:៦) ^៦ ចូរអធិស្ឋាន
អោយក្រុងយេរូសាឡឹមបានសេចក្តីសុខចុះ សូមអោយអស់
អ្នកដែលស្រឡាញ់ឯងបានសេចក្តីចំរើន។

មេរៀនទី ២៤

អំពើបាបបានបញ្ជូនក្នុងអំពើក្នុងស្រុកកាលាន ជាដ្ឋានទៀត

១. តើព្រះជាម្ចាស់បានបញ្ជូននរណាទៅលើកទឹកចិត្តសាសន៍
យូដាអោយកសាងកំផែងក្រុងយេរូសាឡឹម និងនៅរក្សាភាព
ស្មោះត្រង់ទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់?
អែសរ៉ា ជាអ្នកនិពន្ធ និងនេហេមា ជាអ្នកបំរើពែងរបស់ស្តេច។
(នេហេមា ២:១៧-១៨, ៣, ៤:៦, ៨)

២. តើសាសន៍យូដាស្តាប់ឱវាទព្រះឬទេ បន្ទាប់ពីគេបានទៅក្រុង
យេរូសាឡឹមវិញ?
ទេ! វាបានក្លាយជាការដាក់ស្បែងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ដែលមាន
មនុស្សអាក្រក់ជាច្រើនក្នុងចំណោមពួកគេ។

៣. តើសាសន៍យូដាបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបបែបណាខ្លះ?
ពួកគេរៀបការជាមួយជាតិសាសន៍ដែលមិនជឿព្រះ ហើយ
ថែមទាំង ទិញលក់ទំនិញក្នុងថ្ងៃឈប់សំរាកទៀតផង។
(នេហេមា ១៣:១៦, ២៣)

៤. តើពួកសម្តេចសង្ឃបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបបែបណាខ្លះ?
ពួកគេរៀបការជាមួយសាសន៍ដែលមិនជឿព្រះ ហើយប្រព្រឹត្ត
អំពើពុករលួយក្នុងសង្ឃភាពទៀតផង។

(នេហេមា ១៣:២២, ២៨-២៩, វៃសភី ៩:១-៣)

៥. ហេតុអ្វីបានជាហោរា ហាកាយបន្ទោសដល់សាសន៍យូដានាសម័យនោះ?

ព្រោះពួកសាសន៍យូដាសង់ផ្ទះរបស់ខ្លួនយ៉ាងប្រណីតៗ ជំនួសអោយការកសាងព្រះវិហារវិញ។ (ហាកាយ ១:១-៥)

៦. តើហោរាម៉ាឡាគី បានស្តីបន្ទោសដល់ប្រជារាស្ត្រពីអំពើបាបបែបណា?

គាត់និយាយទៅប្រជារាស្ត្រថា ពួកគេបានលួចព្រះជាម្ចាស់ពីការថ្វាយដង្ហាយ១ភាគក្នុង១០។ (ម៉ាឡាគី ៣:៨)

៧. តើអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយដែលមានក្នុងចំណោមសាសន៍យូដាបង្ហាញអោយ យើងឃើញដូចម្តេច?

គឺគ្មាននរណាម្នាក់បានទទួលព្រះពរ ដែលព្រះជាម្ចាស់បានសន្យាក្នុងព្រះគ្រីស្ទទាល់តែសោះ។ (មីកា ៧)

៨. តើមានអ្វីទៀតដែលអំពើអាក្រក់បើកសំដែងអោយយើងឃើញ?

ធ្វើអោយព្រះគ្រីស្ទមិនអាចយាងមកបាន លើកលែងតែយាងមកតាមរយៈព្រះគុណដ៏អស្ចារ្យនៃព្រះអម្ចាស់ប៉ុណ្ណោះ។

៩. តើការលន់តូបែបណា ដែលសាសន៍អ៊ីស្រាអែលមួយចំនួនបាន
បង្ហាញ?

ព្រះជាម្ចាស់ស្មោះត្រង់ចំពោះព្រះបន្ទូលសន្យារបស់ទ្រង់ជានិច្ច
ហេតុនេះទើបនៅសល់មនុស្សមួយចំនួន នៅតែទន្ទឹងរង់ចាំការ
យាងមករបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ (ម៉ាទ្យាគី ៣:១៦)

១០. តើព្រះជាម្ចាស់មានព្រះបន្ទូលពីភាពស្មោះត្រង់របស់ទ្រង់តាម
រយៈពេលម៉ាទ្យាគីយ៉ាងដូចម្តេច?

ទ្រង់ប្រកាសថា “ត្បិតអញ គឺយេហូវ៉ា អញមិនប្រែប្រួលឡើយ
ហេតុនេះ ឱពួកកូនចៅយ៉ាកុបអើយ ឯងមិនត្រូវវិនាសទេ”។
(ម៉ាទ្យាគី ៣:៦)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ១២២:៧-៩) ^៧សូមអោយ
មានសេចក្តីសុខនៅខាងក្នុង កំផែងឯង ហើយសេចក្តីចំរើន
នៅក្នុងព្រះរាជវាំងរបស់ឯង ^៨ព្រោះយល់ដល់ពួកបងប្អូន និង
ពួកមិត្តសំឡាញ់របស់អញបានជានឹងពោលឥឡូវថា សូម
អោយមានសេចក្តីសុខនៅខាងក្នុងឯងចុះ ^៩ដោយយល់ដល់
ដំណាក់នៃព្រះយេហូវ៉ា ជាព្រះនៃយើងរាល់គ្នា នោះអញនឹង
ស្វែងរកសេចក្តីល្អដល់ឯង។

មេរៀនទី ២៥

ការប្រុងប្រៀបខ្លួនសំរាប់ការយាងមករបស់ព្រះគ្រីស្ទ

១. តើសាសន៍អ៊ីស្រាអែលមានស្តេចផែនដី សោយរាជ្យទៀតទេ ក្រោយពីពួកគេបានវិលត្រឡប់មកពីទឹកដីចំណាប់ខ្លាំងវិញ?
ទេ! អ៊ីស្រាអែលត្រូវបានត្រួតត្រាដោយពួក ព័រស៊ី និងពួកក្រិក ហើយក្នុងសម័យព្រះយេស៊ូវ អ៊ីស្រាអែលត្រូវបានត្រួតត្រា ដោយចក្រភពរ៉ូម។ (លូកា ៣-១, កិច្ចកា ២:៩-១១)

២. តើសាសន៍យូដាគ្រប់គ្រងដោយខ្លួនឯង ក្នុងគ្រប់សម័យកាល ទាំងអស់នោះឬ?
មានពេលមួយពួកគេត្រួតត្រាដោយមនុស្សមួយក្រុម ដែលត្រូវបានគេហៅថា ក្រុមជនបដិវត្តន៍សាសនាយូដា។

៣. តើការថ្វាយបង្គំបែបណា ដែលបានក្លាយជាទីពេញនិយម បន្ទាប់ពីបានវិលទៅទឹកដីស្រុកកាណានវិញ?
សាសន៍យូដាបានប្រមូលផ្តុំគ្នា ក្នុងសាលាប្រជុំនៅថ្ងៃឈប់ សំរាកដើម្បីអាននិងពន្យល់ពីក្រឹត្យវិន័យ ហើយអធិស្ឋាន។
(ម៉ាថាយ ៦:៥, ៩:៣៥)

៤. តើក្នុងអំឡុងពេលចាប់ពីវិលចូលទៅស្រុកកាណាន រហូតដល់ ព្រះគ្រីស្ទយាងមកមានលក្ខណៈដូចម្តេច?
វាគឺជាដំណាក់កាលមួយដែលពោរពេញ ទៅដោយការបៀត បៀនយ៉ាងខ្លាំង ពីព្រះវិហារទៅព្រះវេហារមួយទៀតបន្តៗគ្នា។

៥. តើមានអ្វីបានកើតឡើងចំពោះសាសន៍យូដា ពេលដែលមាន
ការបៀតបៀនពីស្តេចដែលមិនជឿលើព្រះដូច្នោះ?

សាសន៍យូដាបានខ្ចាត់ខ្ចាយទៅគ្រប់ជាតិសាសន៍ ក្នុងសកល
លោកនេះ។ (កិច្ចកា២:៩-១១)

៦. ហេតុអ្វីព្រះសព្វព្រះហឫទ័យអោយចក្រភពរ៉ូមត្រួតត្រាលើរាស្ត្រ
ទ្រង់?

ជាការពិត ដើម្បីអោយដំណឹងល្អ បានរីករាលដាលបានយ៉ាង
ទូលំទូលាយដល់ទីឆ្ងាយៗក្រោយពីការសុគត ហើយរស់ឡើង
វិញរបស់ព្រះយេស៊ូវ។ (កិច្ចការ ១០:១-៨, រ៉ូម ១៥:២៣-២៥)

៧. តើការបំរើនេះនាំអោយរីករាលដាលនៃដំណឹងល្អដូចម្តេច?

ពិភពលោកនេះរួមគ្នាជាភាសាតែមួយ ហើយពួកសាវ័កអាច
នឹងអាចធ្វើដំណើរដោយសេរី ពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ
ទៀត។

៨. ប៉ុន្តែ តើព្រះមិនបានសន្យាថា នឹងមានព្រះរាជសារមួយមិន
អនុញ្ញាតិអោយចេញពីស្រុកយូដា ឡើយដរាបដល់ព្រះ
មែស៊ីមកទេឬអី?

ពិតមែន ធ្វើដូច្នោះគឺដើម្បីពូជហ្លួងជាវិឌ្ឍ ត្រូវបានការពាររហូត
ដល់ព្រះ គ្រីស្ទប្រសូត្រមក។ (លូកា ១:២៧, ៣២ និង ២:១-៤)

៩. តើព្រះគ្រីស្ទ គឺជាព្រះមែស៊ីដែលព្រះបានសន្យាជាស្តេចមួយអង្គដែលនឹងគង់លើបល្ល័ង្កព្រះបាទដាវីឌរហូតនោះមែនទេ?

ពិតមែនហើយ ព្រោះព្រះអង្គគឺជាអ្នកសង្គ្រោះសំរាប់មនុស្សទាំងអស់ដែលបានបញ្ជាក់ប្រាប់នៅក្នុងសម្តីនូមេត្រីចាស់។
(លោកុប្បត្តិ៤៩:១០, អេសាយ៩:៦-៧)

១០. ហេតុអ្វីបានជាគេហោព្រះអង្គថា ព្រះមែស៊ី?

ព្រោះទ្រង់ជ្រាបជាក់ច្បាស់ថានឹងមានជ័យជំនះ លើខ្មាំងសត្រូវទាំងឡាយហើយប្រទានអោយយើងសំរាក រហូតអស់កល្ប។
(អេសាយ៩:៦, ទំនុកដំកើង ២)

ខគម្ពីរចងចាំបន្ថែម៖ (ទំនុកដំកើង ៨៩:១-៤) ^១ទូលបង្គំនឹងច្រៀងពីព្រះគុណ ព្រះយេហូវ៉ាជាដរាប មាត់ទូលបង្គំនឹងសំដែងអោយស្គាល់សេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ទ្រង់ រហូតដល់អស់ទាំងដំណាត់ទៅ ^២គ្រឹះទូលបង្គំបានពោលហើយថា ព្រះគុណនឹងបានតាំងឡើង អោយនៅអស់កល្បជានិច្ច ទ្រង់ក៏នឹងតាំងសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ទ្រង់នៅលើស្ថានសួគ៌ផង ^៣អញបានតាំងសញ្ញានឹងអ្នកដែលអញបានរើសតាំង អញនឹងស្ស៊ីនិងដាវីឌជាអ្នកបំរើអញថា ^៤អញនឹងតាំងពូជពង្សឯងអោយនៅអស់កល្បជានិច្ច ក៏នឹងដំកល់ពង្សឯងអោយនៅគ្រប់ទាំងដំណាត់ទៅ។